

SINT JORISGILDE STRATUM 1512

GILDEKAMERS

DEEL I

WWW.SINTJORISGILDESTRATUM.NL

GILDEKAMERS

INHOUDSOPGAVE

GILDEKAMERS VAN HET SINT JORISGILDE STRATUM-DEEL 1	2
INLEIDING	2
GILDEHUIS BIJ VAN DE LAAR	3
GILDEHUIS BIJ VAN DE WIEL	6
ALGEMENE TOELICHTING	7
KRANTENBERICHT	7
YVONNE HENDERSON	8
GILDEHUIS BIJ WED. HOLTEN	9
GILDEHUIS BIJ WATERREUS	11
GILDEHUIS BIJ W. BAX	13
GILDEHUIS BIJ P. LODEWIJKS	17
GILDEHUIS BIJ HARRIE VAN DEN AKKER	19
GILDEHUIS ZAAL HOOGENKAMP	24
BIJLAGEN ZAAL HOOGENKAMP	28
KODIJKO	33
ENKELE GEBEDEN ZONDER EINDE	36
ONDERHOUD	36
HET TERREIN	38
DE DAKEN	41
BIJLAGEN-OPENING	43
BIJLAGEN-BAR	58
BIJLAGEN-INTERIEUR	61
BIJLAGEN-AFBRAAK (een greep uit de (digitale) bestanden)	67

GILDEKAMERS

GILDEKAMERS VAN HET SINT JORISGILDE STRATUM-DEEL 1

DEEL I

INLEIDING

Vóór 1969 is ons gilde, naar ons beste weten, nooit in het bezit geweest van een eigen gildekamer.

In 1968 zijn wij als gilde namelijk in het pand “Kodijko” aan de Tongelresestraat te Eindhoven getrokken (zie hoofdstuk).

Van vóór 1886, een brand in gildehuis van de Laar (zie hoofdstuk), is niets bekend over gildekamers (al dan niet in eigen gebruik). Mede omdat wij er van uitgaan dat in gildehuis van de Laar in 1886 alle documenten en vele andere gildematerialen verbrand (beschadigd) zijn.

Wel is, door geschiedschrijving van onze archivaris Frans Bax, nogal wat bekend geworden over het schieten bij ons gilde in vroegere tijden en op vroegere plaatsen.

Frans Bax heeft er in 2002 een hoofdstuk “SCHUTSBOMEN” aan gewijd, dat hoofdstuk is opgenomen in ons (digitale, WWW.SINTJORISGILDESTRATUM.NL) archief.

Dit eerste deel (tot 1990) is gebaseerd op notities die door Frans Bax, archivaris van ons gilde, op schrift zijn gesteld in de loop van vele jaren “praktiserend” zijn, aangevuld met (beeld)materiaal en andere info die daarna is “opgedoken” en verwerkt door Frans Kirchner (ook lay-out), samen met Frans Bax lid van de Archiefcommissie van het Sint Jorisgilde Stratum.

Lang niet alle materiaal uit ons archief is in dit boekwerkje opgenomen uiteraard, maar alles is wel in ons (digitale) archief te vinden. Zie daarvoor ook onze website.

GILDEKAMERS VAN HET SINT JORISGILDE STRATUM- DEEL 1

Is een uitgave van de Archiefcommissie van het Sint Jorisgilde Stratum met dank aan Yvonne Henderson.

Frans Bax & Frans Kirchner

Eindhoven, januari 2020.

GILDEKAMERS

GILDEHUIS BIJ VAN DE LAAR

Hier begint de historie van de gildekamers van ons gilde!

Hier, zo staat inmiddels wel vast: omdat in dit café/gildehuis al onze *“perkamenten en veel ons niet bekende gildeattributen”* (Frans Bax), zijn verbrand en *“de weggesmolten poten van de koningsvogel”* (Frans Bax) tot gevolg heeft gehad.

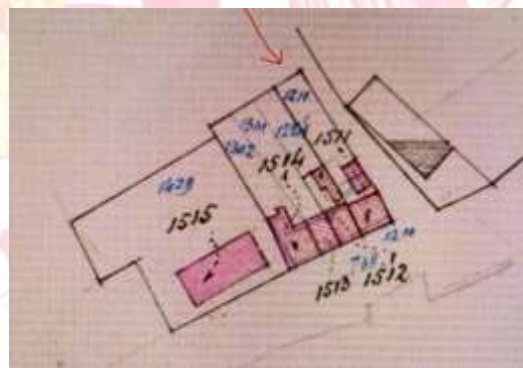
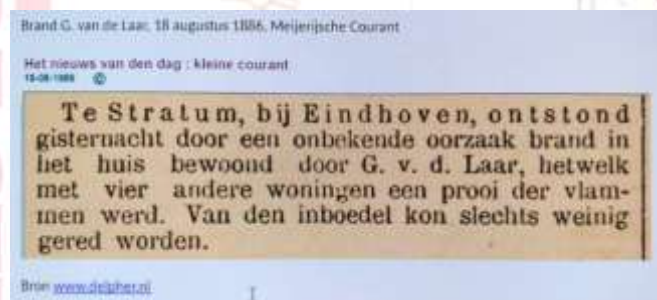
Het gold een brand in de nacht van 17 op 18 augustus 1886.

Van voor deze tijd zitten er geen notulen in ons gildearchief.

Wel heeft Frans Bax veel historie opgetekend over het geweerschieten en gebruikte schutsbomen en schietterreinen. Dat is door Frans Bax in het hoofdstuk *“SCHUTSBOMEN”* opgenomen als onderdeel van het geweerschieten.

De brand en de datum staat inmiddels vast, nadat dit decennia lang een *“aannname”* (overlevering) is geweest wat betreft plaats en jaartal. Mede door het vele spuurwerk van Yvonne Henderson, waarvoor onze hartelijke dank. Zij is o.a. al enkele jaren werkende aan een boek over Stratum.

Van Yvonne hebben wij gekregen:

“Het betrof een rijtje van 4 huisjes op de LINKER hoek van de Leenderweg met de Biesterweg: perceel B1511, jaartal 1887”.

100					
40	1887 herbouwd brand	683	7		24
115	75/4bis				
	1884 Stecht 75/13	458	7	683	17 20 21

“Het pand is herbouwd in 1987.”

Nu is er ook een krantenbericht dat meldt over een brand in de Heistraat, eveneens in de nacht van 17 op 18 augustus 1886, waaronder het huis van G, van de Laar, De andere huizen waren van weduwe Intven, Herps en van Dommelen.

[NT-KRANT-23 MEIERIJSCHE COURANT](#)

[Brand Heistraat, 18-08-1886](#)

[Krant:](#)

[Meierijische Courant](#)

Persoon in krantenartikel

G. van de Laar

Beschrijving:

Brand Heistraat

Datering:

18-08-1886

Illustratie:

nee

Plaatsnaam in artikel:

Eindhoven/Stratum

Yvonne Henderson zegt daarover:

"inmiddels ben ik erachter gekomen dat de Leenderweg of wellicht een gedeelte ervan in die tijd Heistraat werd genoemd (volgens Th. Effting, die in de jaren vijftig historische stukken schreef in de Gids, een blad dat hij zelf uitgaf).

Dan zou het toch om dezelfde locatie kunnen gaan.

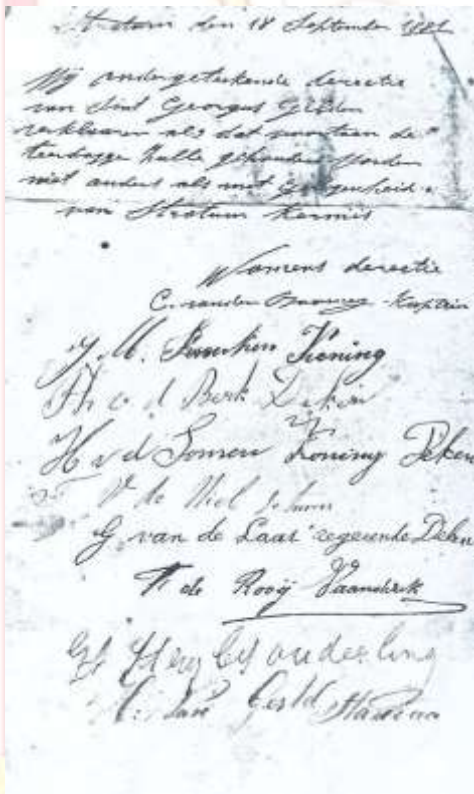
Bijgaand stuur ik je het uittreksel uit het bevolkingsregister.

Is het de goede G. van de Laar, denk je? Deze G. van de Laar stierf in 1896, dus dat klopt wel met zijn einde lidmaatschap."

Het **KAN** niet anders dan dat deze G. van de Laar gildebroeder is geweest van ons gilde, Frans Bax heeft daarover in het leden- en functieboek opgenomen:

LAAR-G. VAN DE

- Lid 1878, overleden 1896-05-25.
- Regerend deken 1881.
- 1ste deken 1888.

1890-07-NOTULEN

"G. van de Laar komt ter vergadering verantwoording van den Secretaris van inkomsten en uitgaven waaruit blijkt dat er nog f 4,97 in kas blijft Wordt goedgevonden,"

De overige vermeldingen in de nog aanwezige notulen betreffen voornamelijk de afwezigheid op vergaderingen wegens ziekte.

Uit 1881 hebben we nog een document [\(zie afbeelding\)](#) waarop G. van de Laar als regerend-deken (voorzitter) is vermeld.

Ook de door Frans Bax vermelde sterfdatum komt overeen met de informatie die in het archief via het RHC is gevonden.

De G. van de Laar van de brand in 1886 en "onze" G. van de Laar **MOET** één en dezelfde persoon zijn geweest.

En ten tijde van de brand was hij waarschijnlijk nog

GILDEKAMERS

regerend-deken van het gilde, we kunnen dat niet met zekerheid zeggen omdat notulen over deze periode ontbreken.

Zoals gezegd, wel is door Frans Bax opgetekend dat G. van de Laar in 1888 1e deken (secretaris) van het gilde was.

Maar we kunnen er gevoeglijk van uitgaan dat ten tijde van de brand in café/gildehuis van de Laar (of een andere naam van het café) veel van de gildespullen in het gildehuis aanwezig waren en door deze brand zijn vernietigd. En dat de brand ook heeft gezorgd voor het smelten van de poten van onze "oude" koningsvogel *(zie afbeelding)*.

We weten via Yvonne Henderson dat het café in 1887 is herbouwd, of het gilde nog tijdelijk een thuis heeft gevonden in dat herbouwde café weten we niet.

We vinden de eerstvolgende "verpachting" terug in 1891-06, het gilde gaat dan naar van de Wiel.

In 1898 (na zijn dood?) erfde zijn vrouw het pand:

NAAM	VOORNAMEN	BEROEP	WOONPLAATS	AVT.
van Halbeek	Gerardus	Handelaar	Stratum	1898

Na 1898 is het pand vele malen van eigenaar verwisseld, maar is het wel altijd café gebleven: Yvonne Henderson:

"dat zie ik aan de beroepen van de eigenaars".

GILDEKAMERS

GILDEHUIS BIJ VAN DE WIEL

Na de fatale brand in het café heeft het gilde een nieuwe gildekamer gevonden in het café van Th. Van de Wiel. Volgens de notulen is het gilde tot 1895 in dit café gehuisvest geweest (het krantenbericht in het volgende hoofdstukje zegt daar iets anders over).

Het was gebruikelijk dat het gilde zich vestigde voor de tijd van twee jaren. Meestal gebeurde dit na inschrijving en ging men naar het café met de laagst aangeboden drankprijs.

NOTULEN

1891-06-21

“Verder waar de Gild zich vestigen zal volgens Art 45 van Reglement er komen twee briefje in een van Th. van de Wiel voor 4½ ct het bier per glas en een van H. Gruiters voor 4½ ct het bier per glas te leveren Wordt in stemming gebracht waaruit blijkt dat Th. van de Wiel 18 Stemmen en H.Gruiters 8 Stemmen Zodoende dat het gild de 2 volgende Jaren bij Th.van de Wiel zal zijn”

1893-06-18

“No 6 Waar de Gilde zich vestigen zal komen 2 brieven in van Th.v.d.Wiel en A.van Buul, beide voor 4½ ct het bier per glas, bij stemming blijkt dat Th.v.d.Wiel 15 stemmen en A.van Buul 12 heeft zoodat de Gilde bij Th.v.d.Wiel blijft,”

1895-06-23

“Verder wordt gestemd waar de Gilde zich zetelen zal er komen 4 briefje Th.van de Wiel 4½ ct per glas en 300 een ton aftappen Wed Holten 4½-250- M.van den Berk 4¼-250- P.van der Heijden 4½-500- Wordt gestemd Wed Holten 12 - Th.van de Wiel 11 M.van den Berk 7 - P.van der Heijden - zodoende dat de gilde naar de Wed Holten gaat”

Theodorus was er echt “inne van de guld”, volgens Nellie Jonkers-van de Wiel. Zo was Theodorus bijvoorbeeld de grootvader van haar vader (Thomas van de Wiel) en de vader van Jan en Adrianus van de Wiel. Waar het café moet zijn geweest is niet bekend: *“vermoedelijk ergens in de buurt van de Sint Joriskerk”*.

In ons leden- en functieboek staat van Theodorus opgetekend:

WIEL-THEODORUS VAN DE

- Lid 1850, overleden 1908-04-04.
- Koning 1857-08-28.
- Deken.
- Kapitein.
- Secretaris van 1881 tot onbekend.
- Ouderling van onbekend tot 1908-04-04.
- Gildehuis Th. v.d. Wiel.
- Onderscheiding: Sint Joriskilde 1900, ere kruis voor 50 jaar lidmaatschap (ouderling, oud kapitein, deken en secretaris).

GILDEKAMERS

ALGEMENE TOELICHTING

KRANTENBERICHT

DEEL I

Ongeveer anderhalve eeuw ^{gildehuis} geleden bouwde bakker Scheenarts „De Huifkar”

Café veranderde ettelijke keren van eigenaar

Door de afbraak van „De Huifkar”, welke zich over weinige dagen zal voltrekken, gaat een van de oudste café's van Stratum verdwijnen. Dat de afbraak zou komen was al lang bekend, nadeemaal dit pand een der vele woningen aan Leenderweg en Aalsterweg is, welke zullen worden neergehaald, eensdeels om een oplossing mogelijk te maken voor het onhoudbare verkeersprobleem in de „bottleneck” van de Stratumsedijk en anderdeels om hier een bebouwing tot stand te kunnen brengen, welke het dorpse karakter van dit stadsdeelte wegneemt.

Ruim zestig jaren gildehuis

Hoe oud „De Huifkar” is hebben we niet precies kunnen nagaan, doch afgaande op de mededelingen van de heer H. Holten, de ere-regerend deken van het Stratumse St. Jorisingilde, die omtrent de eeuwwisseling in het pand woonde, mag worden aangenomen, dat het café ongeveer anderhalve eeuw geleden werd gebouwd door een zekere Scheenarts, die bakker van beroep was. Het café ontwikkelde zich tot een pleisterplaats voor de boeren in de omgeving, die er een grote stalling vonden, waar zij de karren konden neerzetten en de paarden konden laten rusten.

Bakker Schaarts werd al bewoner van het pand opgevolgd door slager Fons Marx, die van de bakkerij een slagerij maakte maar het café café liet. De rol van kastelein schijnt hem evenwel niet goed gelegen te hebben, want na enige tijd liet hij in de buurt een slagerij bouwen en deed het café over aan de kuiper Frans van Bakel. Ook deze zag in het café niet veel heil; de kuiperij bleef voor hem nummer één. Na deze probeerde de fabrieksarbeider Van Kuik in het café een stevige boterham te verdienen, maar dat viel hem niet mee. Zo kwam de zaak

in 1891 te koop. Vader Holten, die een goed beklant café aan de Stratumsedijk exploiteerde — nabij de Aida-fabriek — kocht het pand en betrok het in 1893. De verhuizing werd meegemaakt door de bij hem gevestigde verenigingen, zoals de sociëteit, de handboogvereniging en het kaartgezelschap en dit gaf het verwaarloosde café weer nieuwe bloei. In 1903 ging de zaak weer in andere handen over. Ze werd gekocht door Willem van den Akker. Die verhuurde het café aan zekere Kuipmans-Vink, maar twee jaar later maakte deze plaats voor Willem Bax van de Leenderweg, die het pand later ook kocht en het tot 1940 bewoonde, in welk jaar hij het verkocht aan brouwer Snieters van Dommelen.

Toen kwam Harrie van den Akker op de proppen. Hij gaf zijn beroep van vertegenwoordiger op en huurde het café om dit later tevens te kopen. Op originele wijze maakte hij van de zaak „De Huifkar”, welke met haar typische sfeer en vriendelijk aangezicht een aparte plaats ging innemen. Hij bracht in het interieur tal van veranderingen aan, bouwde een speciale toog, liet spreuken en bijpassende humoristische voorstellingen

tegen de wanden schilderen, welke het café 'n haast antieke sfeer gaven met 'n cachet van gemoedelijke voornaamheid.

Zo werd „De Huifkar” een levend begrip, voor de Eindhovenenaar in het algemeen, voor de Stratummer in het bijzonder; maar ook voor vele buitenlanders, die gaarne een wijle vertoefden op de splitsing van de Stratumsedijk in de twee wegen naar het zuiden. „De Huifkar verdwijnt, de Huif verschijnt.” Dit heeft kastelein v. d. Akker op een bordje geschilderd, dat hij aan de deur van het café heeft bevestigd. Momenteel is hij aan het verhuizen naar het pand Leenderweg 3, dat door hem is aangekocht, ofschoon hij weet, dat ook dit over een jaar of vijf onder de slopershamer komt. Hij zal „De Huif” vrijdagmiddag openen, waarvan hij weer iets apart wil maken; dat zal weldra te zien zijn.

Voor het Sint Jorisingilde betekent de verdwijning van „De Huifkar” het verlaten van een tehuis, waarin het 63 jaar gastvrijheid heeft genoten. Het nam daar in 1893 zijn intrek, toen het met de familie Holten van het café aan de Stratumsedijk verhuisde, nauw verbonden als het zich met de Holtens voelde. Die verbondenheid is de jaren door gehandhaafd en leeft voort in de benoeming tot ere-regerend deken van de heer H. Holten. Geleijk gisteren gemeld wordt het gildehuis nu gevestigd in café Hogenkamp aan de Aalsterweg; de overplanting heeft zaterdagmiddag plaats en dat betekent voor het gilde het verkrijgen van meer ruimte, overigens hard nodig vanwege de schone uitgroei van het gilde. Deze winst verzacht het leed van het vertrek uit de oude „Huifkar” en de scheiding met Harrie van den Akker, een scheiding, welke zich overigens zal voltrekken met een grootse vendelhuide voor „De Huifkar” als dank voor vele jaren gastvrijheid en gezelligheid.

GILDEKAMERS

YVONNE HENDERSON

“C. Holten kwam in 1867 als molenaar in Stratum wonen op adres A42. Dat was niet de Huifkar. Hij trouwde in 1869 met zijn Mieke Bogaarts, zij was een echte Stratumse. In 1889 is hij als brouwmeester bij F. Keunen in een kokende ketel gevallen en daags erop aan zijn verwondingen overleden. Zoals in het artikel ook is te lezen hadden zij samen eerst een café op een andere plaats, namelijk vlakbij de Aida. Dat is aan de overkant van de Huifkar een stukje terug op de Stratumsedijk. Dat was het huisnummer A47 in 1889 en A48 in 1890. Dat was dus NIET het huisnummer van de Huifkar! In 1890 woont Mieke, de Wed. C. Holten nog steeds op de Stratumsedijk. In advertenties van verkopen die bij haar zijn gehouden wordt het café ook steeds aangeduid als vlakbij het raadhuis van Stratum. Dat raadhuis is niet Sancta Ursula, maar bedoeld wordt de latere fietswinkel van Slegers, ter hoogte van... inderdaad de Aida ofwel de Vondellaan.

Volgens het kadaster gaat De Huifkar die dan overigens nog niet zo heet, in het dienstjaar 1892 (het werkelijke jaar is dan 1891) over van Johanna Paula Schenaerts, winkelierster, naar Johanna Maria Boogaarts (Mieke Holten). Vervolgens in mei 1903 naar Willem van den Akker die zelf aan de Geldropseweg woont. Hij verhuurt het café inderdaad en in dienstjaar 1907 (= 1906) wordt W. Bax cs (timmerman) de eigenaar. In 1941 (ik weet niet of dit een dienstjaar is, maar dat vermoed ik wel) wordt het pand geveild en wordt Peter Kemps eigenaar, landbouwer aan de Boschdijk 735.

Leuk detail: Mieke is altijd vlakbij de Huifkar blijven wonen. Zij overlijdt namelijk in 1920 op de Aalsterweg 3.”

GILDE

Naar wat wij uit de notulen hebben gehaald moet de 63 jaar die in het krantenbericht genoemd wordt in werkelijkheid 61 jaar zijn en gedurende deze periode heeft het gilde twee *“uitstapjes”* gemaakt; is het gilde twee keer *“verpacht”*.

Eenmaal aan het café van P. Lodewijks (*zie hoofdstuk verderop*) en eenmaal aan café Waterreus (*zie hoofdstuk verderop*).

In die 61 jaar heeft het gilde driemaal een andere *“gildehuis-baas”* gehad in hetzelfde pand: de weduwe Holten, Willem Bax en H. van den Akker.

Ook zou volgens het krantenbericht het gilde in 1893 met de familie Holten meegetrokken zijn van hun café aan de Stratumse Dijk naar het pand aan de splitsing Aalsterweg/Leenderweg, terwijl volgens onze notulen het gilde van 1891 tot 1895 bij Th. Van de Wiel thuis was. Dat blijft een vraagteken, we gaan voornamelijk uit van onze notulen.

GILDEKAMERS

GILDEHUIS BIJ WED. HOLTEN

In juli 1895 is het gilde naar het koffiehuis van de weduwe Holten gegaan. Zij vroeg bij inschrijving 4,5 cent voor het bier per glas en fl. 2,50 voor het aftappen van een ton bier.

Het is onduidelijk in de notulen of voor die tijd alleen de drankprijs bepalend is geweest voor de vestiging van het gilde in een café.

Tot de verpachting heeft het gilde 8 jaren in het koffiehuis van de weduwe Holten een vrije gildekamer gehad.

In de buitengewone ledenvergadering van 23 april 1903 maakt de gildeoverheid bekend dat zij besloten heeft voortaan het gilde te verpachten.

Kon een kastelein voorheen inschrijven tegen de laagste consumptieprijs, nu moet de verpachter een bedrag storten in de gildekas en de drank voor een speciale prijs aanbieden. De voorwaarden van de verpachting worden door de secretaris aan de gildebroeders bekend gemaakt.

De vergadering bespreekt de verpachting en de voorwaarden daaraan verbonden. Na stemming blijkt dat 26 gildebroeders voor het verpachten van het gilde zijn en 6 gildebroeders tegen.

De verpachting zal worden gehouden in het koffiehuis van de weduwe Holten op zondag 26 april om 12.00 uur.

NOTULEN

1895-06-23

“Verder wordt gestemd waar de Gilde zich zetelen zal er komen 4 briefje Th.van de Wiel 4½ ct per glas en 300 een ton aftappen Wed Holten 4½-250- M.van den Berk 4¼-250- P.van der Heijden 4½-500- Wordt gestemd Wed Holten 12 - Th.van de Wiel 11 M.van den Berk 7 - P.van der Heijden - zodoende dat de gilde naar de Wed Holten gaat”

1897-06-23

“dan wordt gestempt worden waar de Gilden zich vestigen zal daar voor hebben ingetekent de Weduwe Holten, Th. van de Wiel - J. Boogaarst, en Th. Verhoeven de laatste komt niet in aanmerking, de W Holten 17 stem J. Boogaarst 6 stemme Th. van Wiel 7 stemmen zodoende dat de Gilde blijft bij de W Holten”

1898-10-09

“er wordt een ½ ton bier uit geloofd door Th.Intven en P. van Sande de Weduwe Holten geeft er nog een vaatje bij hetgeen goed gevonden wordt op 15 October op te drinken”

1899-06-11

“nu wordt er gestempt waar de Gilde zich zal vestigen daarvoor hebben in geschreven P.van der Heiden de W. Holte, A. Kauwenberg de Wed Holten heeft 19 stemmen Kauwenberg 0 P. van der heiden geen dus blijft de Gilde bij de Wed Holten”

1901-06-09

“Stemmen waar de Gild zich zetelen zal voor 2 Jaar ingekomen 2 Briefje van de Wed C. Holten voor ... per glas ... per Half ton en de Wed P.van der Heijden voor ... per glas ... per half Ton uit welke stemming blijkt Wed Holten 22 - en de Wed van der Heijden 4 zoodat zijn bij de Wed Holten blijft”

GILDEKAMERS

1903-04-23

“Wordt door den Deken bekend gemaakt dat op de Derectie vergadering besloten is om voortaan de Gilde te verpachten na over en weer gepraat te zijn door verschillende leden wordt besloten te stemmen uit welke stemming blijkt dat 25 voor de verpachting en 6 tegen verpachting zijn zoodoende zal zij verpacht worden op Zondag 26 April 1903 ten koffiehuisse van de Wed Holten S middags om 12 ure terwijl de leden bekend gemaakt dat de eerst volgende vergadering gehouden zal worden in de Herberg bij hem die de Gilde pacht De voorwaarden van verpachting welke de leden bekend door de voorlezing der Secretaris zijn

Voorwaarden van Verpachting

No 1 De verpachting zal plaats hebben op Zondags 26 April 1903 D Smiddags om 12 ure ten Koffiehuizen van de Wed Holten Stratum

No 2 Diegene die de Gilde willen pachten worden uitgenoodigd door de Derectie

No 3 De Gilde wordt verpacht voor de tijd van 2 jaren zijnde van 1903 voor kermis tot 1905 voor kermis

No 4 Het geld dat van de verpachting komt is ten baten van de Gilde en kan in twee termijnen betaald worden Het 1ste nu kermis 1903 - en het 2de na kermis 1904 met het afrekenen op de Derectie vergadering die plaats heeft binnen 14 dagen kermis

No 5 De Gilde zal zich vestigen bij hem die de laagste pacht besteed terwijl de pachter de verplichting op zich neemt de orders der Derectie opvolgen terwijl de pachter ook bij zijn paching aanneemt het bier voor 4½ ct per glas te leveren en een ton bier voor f 2,50 af te tappen alleen dan met kermis en in het jaar gehouden teerdagen als het geld uit de kas betaald en als er iemand is die de Gilde tracteert terwijl de pachter voor een borrel waar een kaartje voor gegeven wordt een cent bij mag vragen aan den persoon die het kaartje geeft

No 6 De pachter waar de Gilde zich vestigen zal moet zorg dragen dat hij een geschikt loaal bezit dat bestemd is voor de gilde om de houden vergaderingen en teerdagen in jaar en met kermis en moet uitsluitend bestemd zijn de voor de gilde als de gilde die nodig heeft en moet geheel vrij zijn voor de gilde zoodat er niemand buiten de gilde mag worden toegelaten”

“De Gilde is gepacht door den Kastelijn M. Waterreus voor de Somma van Zes en Dertig gulden Zegge f 36

De Derectie

De Hoofdman P.H.v.Hooff

De Pachter

M.A.Waterreus”

GILDEKAMERS

GILDEHUIS BIJ WATERREUS

Zoals hierboven blijkt (GILDEHUIS BIJ WED. HOLTEN) uit de ondertekening in het notulenboek blijkt is de pachter M. Waterreus. De pachtsom was groot fl. 36,-.

Het café was gevestigd op de hoek van de Stratumse Dijk en de Heezerweg.

Het verpachten van het gilde blijkt een welkome financiële aanvulling van de gildekas te zijn. Tijdens de vergadering van 11 juni 1905 wordt aan de gildebroeders ter kennis gebracht dat vier kasteleins in Stratum te weten, W. Bax, J. Bogers, Wed. v.d. Heyden en M. Waterreus, zijn uitgenodigd in te schrijven voor de verpachting van het gilde.

NOTULEN

De kasteleins hebben een schrijven ontvangen met de volgende inhoud:

Aan de Heere..... te Stratum.

Art.1 De directie van het St. Jorisingilde Stratum heeft in hare vergadering van 31 mei 1905 besloten om op 11 juni 1905 des middags om 5.00 uur de gilde te verstemmen bij inschrijving voor de tijd van twee jaren waarvoor U wordt uitgenodigd een biljet in te leveren.

Art.2 Het inschrijfbiljet moet bevatten:

1e Het aftaploon van een ton bier.

2e Het leveren van bier voor hoeveel per glas; alleen als de gilde van kasgelden teert.

Het bier wat op de vergadering persoonlijk betaald wordt hiervan uitgesloten.

3e En verder in te vullen op het biljet wat U verder voor het gilde over hebt.

Art.3 De kastelein waar de gilde zich zal zetelen moet zorg dragen voor een vrije kamer voor het houden van vergaderingen en teerdagen en met kermis voor het teren en dansen.

Art.4 De inschrijving biljetten moeten voor of op den 11e juni des namiddags om 5.00 uur 1905 bezorgd zijn bij een lid van de directie.

Namens de directie w.g.

De hoofdman P.H.van Hooff

De secretaris."

Drie kasteleins hebben gereageerd op de oproep van de verpachting van het gilde.

Stratum 11 juni 1905.

Aan de directie van het St. Jorisingilde Stratum.

Een antwoord op Uw schrijven dat ik voor aftapgeld van een ton bier vraag fl. 2,50 en het teren 4 cent per glas.

Verder jaarlijks een en half ton bier te verteren geef en een vrije kamer voor met kermis te dansen.

Teken inmiddels

W.P.J.van der Heyden.

Stratum 11 juni 1905.

Mijne Heere.

Met deze laat ik U weten dat mijne inschrijving is als volgt hier zal zijn.

Ik lever het bier op teerdagen aan 4,5 cent per glas van aftaploon moet ik hebben Fl. 2,50 per ton en verder zal ik zorgen voor een ton bier per jaar wat voor U en Uwe leden kan opgedronken worden en verder een vrije kamer op teer en vergaderingsdagen.

Na mijn schrijven blijf ik in afwachting.

Uw vriend

GILDEKAMERS

W. Bax.

Stratum 11 juni 1905.

Condiëen waarvoor ondergetekende St. Georgius wil behouden.

1e Het aftappen op fl. 2,50 per ton.

2e Het bier op teerdagen te leveren op 4,5 cent per glas.

3e Sterke drank 5 cents per glas.

4e Alcohol vrije dranken 5 cent per glas.

5e Jaarlijks een ton bier of de inkooprijs hiervan.

6e De uit te geven kaartjes op teerdagen met bijvoeging van één cent gangbaar zijn voor een glas sterke drank of limonade.

M. Waterreus."

GILDEKAMERS

GILDEHUIS BIJ W. BAX

De drie ingekomen biljetten worden, in de vergadering van september, door de secretaris voorgelezen.

NOTULEN

1905-06-11

"Daar er 3 biljetten zijn ingekomen en door den Secretaris hiervan voorlezig is gedaan en gevraagd of er nog iemand inlichting ergens over verlangd en niemand meer het woord verlangd zal er tot stemmen over gegaan worden

De uitslag der stemming is W.Bax 18, M. Waterreus 4, Wed. P.J.van der Heijden 7 en blanco 2 zoodoende dat de Gilde zich voor 2 jaren bij W.Bax zich zetelen zal"

Terug dus naar het café op de splitsing van de Aalsterweg en de Leenderweg.

Als de twee gereguleerde jaren bijna om zijn worden door de secretaris van het gildevijf nieuwe inschrijfformulieren aan kasteleins verzonden. Te weten aan de weduwe van der Heyden, J. Boogaarts, G. Kappel, A. Rummens en W. Bax.

Eén inschrijfformulier komt terug bij het gildevijf. Het is van W. Bax, zodat de vergadering "volgens oud gebruik" besluit nog twee jaren in hetzelfde café te blijven.

NOTULEN

1911-09-10

"Verder zal volgens oud gebruik gestemd worden waar de Gilde zich zetelle zal voor 2 Jaren De Secretaris heeft aan de volgende Kastelijn briefje gezonden met de voorwaarden aan Wed van der Heijden - J.Boogaarst, G.Kappel, A.Rummens en W.Bax er is een inschrijng billet ingekomen van W.Bax met den voor-waarden als het (-volgende- doorgestreept) vorige Jaar wordt goedgevonden dat de Gilde nog 2 Jaar bij W.Bax blijft"

De vergadering van september 1913 behandelt de ingekomen 2 briefjes van de verpachting van het gildevijf. De ingekomen briefjes zijn van W. Bax en J. de Vries. Na stemming krijgt W. Bax 32 stemmen, J. de Vries krijgt 6 stemmen en één stem is blanco.

"De condities zijn het zelfde als vroeger".

Tijdens de Eerste Wereldoorlog is het gildevijf niet verpacht. De vergadering besloot dat als er geen koning mag worden geschoten, de dekenen ook niet worden gekozen en het gildevijf niet verpacht.

Uit niets blijkt daarna dat het gildevijf is verpacht tot 1922.

Er was onenigheid ontstaan tussen de gildevijfbroeders Willem Bax en Theodoor van de Wiel. Het gildevijf moest per direct uit het café van Bax vertrekken weet het gildevijfbroeder P. Vaes te melden. Maar Mandigers zegt dat het niet hoeft.

De reden voor de onenigheid is geweest dat enkele gildevijfbroeders naar een ander lokaal wilden.

Daarom gooide hij een glas bier over de trots van Willem Bax, het grote wedstrijdbiljart.

GILDEKAMERS

NOTULEN

1922-10-08

“Bespreking van het voorval welke bij de laatste Teering heeft plaats gehad, het lid v/d Berg Wenscht dit punt gaarne te bespreken, hij vindt dit wel die treurig dat zoo iets in het gilde kan plaats hebben. Door het lid P.Vaes werd gezegd dat hij heeft gehoord dat Bax een lid van het Gilde namelijk J.Kronenburg heeft gezegd, dat hij liever het Gilde niet meer had dan wel, Door ons lid Mandigers werd nog gesproken over genoemde avond en gezegd dat wij bij Bax niet weg behoeven, alle twee hebben schuld zoowel Bax als Th.v.d.Wiel, door het lid van Dongen werdt gezegd dat nu wij het gezegde van den Kastelijn Bax gehoord hebben, niet verder te bespreken en de Secretaris op te dragen om die Kastelijns welke een geschikt localiteit hebben aan te Schrijven, en zij die het hoogste inschrijven daar word op de volgende vergadering over gestemd.

Na bespreking in de overheid op 12 oktober 1922 heeft de vergadering op voorstel van Van Dongen besloten de secretaris opdracht te geven kasteleins, met een voor het gilde geschikt lokaal, aan te schrijven.

Aangeschreven zijn; Kapel, Bax, P. Lodewijks, Jos Louwers, A. Verhoeven, H. Frans en G. Rummers.

Tijdens de vergadering van 11 november 1922 worden de ingekomen brieven besproken, deze zijn van P. Lodewijks, Jos Louwers en A. de Kinderen.

Na stemming blijkt dat P. Lodewijks 20, Jos Louwers 3, De Kinderen en Bax ieder 1 en 2 stemmen blanco.

Het gilde gaat naar P. Lodewijks op de Stratumse dijk.

De familie Bax-Sarton. Vlnr: Willem (1900), Wim (1868), Huub (1904), Sjaak (1910), Jan (1898), Allegonda Sarton (1866) en Christ (1906).²³⁰

GILDEKAMERS

YVONNE HENDERSON

“Willem Bax is van oorsprong timmerman van beroep. In latere akten staat als beroep vermeld koetsier of koffiehuishouder.

Het pand Aalsterweg no 1 is een koffiehuis met tuin en erf. Kadastraal bekend Gemeente Stratum Sectie D nr. 529, groot 3 aren, 30 centiareen.

Na het eerst te hebben gehuurd komt het pand in eigendom gekomen blijkens een akte van 26 april 1906 verleden door Notaris Schrijver te Eindhoven.

Na het overlijden van Allegonda Bax Sarton in 1929 is er geen boedelscheiding.

De 5 zonen; Jan, Wim, Hub, Christ en Jac maken geen aanspraak op hun erfdeel; zij staan hun erfdeel af aan hun vader Willem. Dit is beschreven bij akte van 31 augustus 1933 verleden bij Mr. H. Ph. M. J. Janssen Notaris te Eindhoven.

Het pand Aalsterweg no 1 komt in de openbare verkoop. De veiling wordt gedaan door Gerechtsdeurwaarder J. J. van Belkom te Eindhoven. Op donderdag 9 mei 1940 is de inzet en donderdag 16 mei 1940 volgt de toewijzing.

Het café is, in de omgeving van Eindhoven, een zeer bekende pleisterplaats.

In de drie kamers van het café groot respectievelijk 15, 143 en 24,5 m2 is het St. Jorislilde Stratum vanaf 1905 ruim 60 jaar thuis.

Ook het Stratum Muziekcorps is in die tijd hier thuis en haar repetities gehouden. In een slapende periode van de harmonie worden op de zolder van het pand de instrumenten bewaard.

-Willem Bax aan het biljart-

GILDEKAMERS

-Jac Bax (zoon van) heeft in 1948 het ex-pand van zijn ouders op zijn koningsschild laten graveren-

-Uit het programmaboekje van 1912-

CAFÉ
W. BAX, Stratum
A 132.
VERGUNNING.
Gidelokaal van St. Georgius.

Speciaal Dommelsch Bier.

Gewoon	5 cent per glas.
Oud	6 " " "
Dubbel Oud	8 " " "

Groote Bergplaats _____
_____ voor Rijwielen.

GILDEKAMERS

GILDEHUIS BIJ P. LODEWIJKS

Het gilde gaat naar P. Lodewijks op de Stratumsedijk.

De schuld aan Bax groot fl. 47,60 is per direct voldaan. Toch is het gilde na korte tijd weer teruggegaan naar Bax*.

Of nadien nog inschrijfformulieren voor de verpachting van het gilde verzonden zijn is niet aantoonbaar.

Het gilde is tenminste zeer honkvast gebleken. Mogelijk is dit te verklaren door de roerige tijden. De Eerste- en de Tweede Wereldoorlog met al hun beslommingen voor de gildebroeders, voor, tussen en na die verschrikkelijke tijden.

*Opmerking is van Frans Bax! In de notulen zijn de volgende, wellicht relevante, punten te noteren! Wat natuurlijk niks voor 100% zeker hoeft te zeggen over de termijn waarna het gilde is teruggegaan naar Bax.

1922-11-11

"Stemming over de inschrijf biljetten welke zijn ingekomen van P.Lodewijks, Jos Louwers, en A.de Kinderen en na welke stemming bleek dat P.Lodewijks 20 stemmen, Jos Louwers 3 setemmen de Kinderen 1 stem Bax 1 stem en 2 blanco."

1925-06-14

"Aangenomen om met kermis 2 kaartjes te geven. Maandag om 1 uur voormiddag H.Mis voor alle leden present op boete van 50 cent na de H.Mis rondtrekken namiddag om 3 uur prijs-verschieten 3 prijzen uit de Kas op de puist, door G.van Hoek, J.v.Poppel, Th.Persoons zijn drie prijzen beloofd voor SWoensdags Smorgens om 10 uur; om 9 uur present bij P.Lodewijks"

1925-09-13

"Van de schuld aan J.v.d.Pas wordt alsdan nog f 10 afgekort en wordt Van de kastelein P.Lodewijks het te kort van de kermis teering groot f 15 uitbetaald."

1926-04-15

"Bestuursvergadering 15 April (1926)

Vergadering wordt geopend omstreeks 8 uur er waren aanwezig Hoofdman, beide dekens, koning en koningsdeken, beide secretarissen en twee ou(...). Nadat de boeken van secretaris en penningmeester zijn gecontro(...) wordt met Lodewijks en Holten afgerekend."

1926-08-09

"Aan contributie gebeurd f 8,70 welk geld aan P.Lodewijks werd overgedragen met de nog in kas zijnde gelden aan 30 cent dus te zamen f 9,00."

1926-09-12

"collecte voor prijsverschieting f 1,58 op de inteekenlijst voor A.v.Bergeijk 7,20 Aan van Poppel betaald f 7,21 voor kermis prijzen aan v.Ganzewinkel f 1,00 voor Lieshout aan P.Lodewijks f 19,05 afkorting"

1926-11-14

"De secretaris komt ter vergadering nadat ze door den hoofdman reeds geopend is, leest de presentielijst en gaat over tot inning der contributie aan contributie 19,20 inteeken lijst 6,20 afgelost aan P.Lodewijks 5,70"

1926-12-12

"afgedragen aan P.Lodewijks 19,45"

1927-04-23

GILDEKAMERS

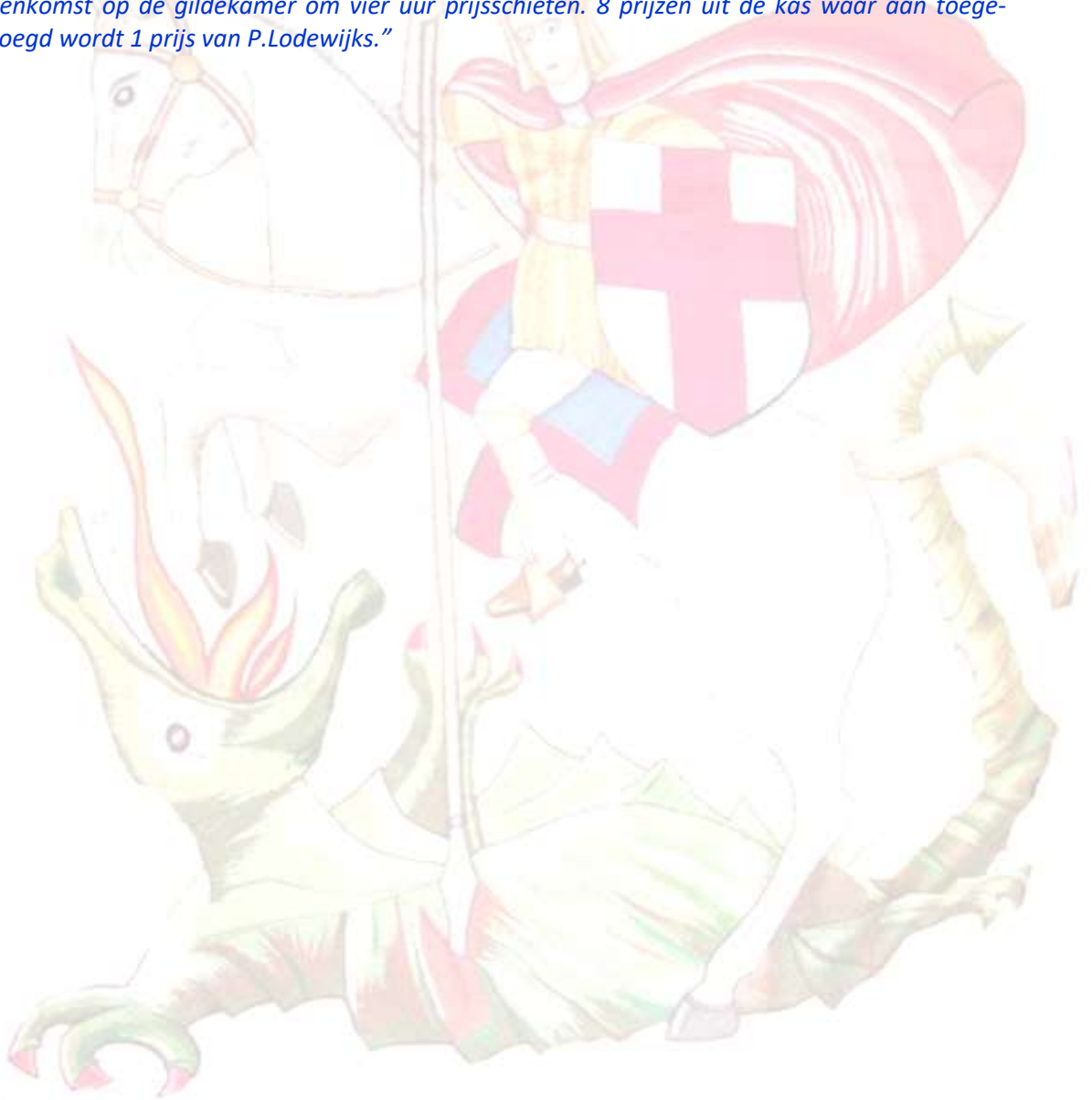
"Voorstel Hendriks; de contributie op een gemakkelijkere manier te laten betalen. voorstel is een kastje ophangen waarin de leden per week kunnen betalen. Het kastje zal kosteloos gemaakt worden door P.Lodewijks en beschilderd door Jos Hendriks"

1927-06-10

"Afgelost aan P.Lodewijks 20. Blijft schuld f 14,80"

1927-05-12-DE LAATSTE MELDING OVER P. LODEWIJKS

"Mededeeling over kermis. Voorstel van 't bestuur is om 10 kaartjes te geven en na kermis een avond te organiseren waarbij zoo het eenigszins kan een stukje geeten zal worden. Door P.Reniers wordt gezegd het beter was de oude gebruiken aan te houden. P.Vaas is voor het voorstel van 't bestuur. Door den kapitein wordt stemming hierover aangevraagd. Voorstel van 't bestuur aangenomen. De Secretaris zal Zaterdag voor kermis zitting houden van 8 - 10. 's Maandags met kermis 's morgens rond trekken na de mis 's middags om half vier bijeenkomst op de gildekamer om vier uur prijschieten. 8 prijzen uit de kas waar aan toegevoegd wordt 1 prijs van P.Lodewijks."

GILDEKAMERS

GILDEHUIS BIJ HARRIE VAN DEN AKKER

Foto genomen in de Gildekamer van cafe de Huifkar bij gelegenheid van het 60-jarig gildebroederschap van Wilhelmus Lodewijks in 1951.
Zittend van links naar rechts: P. L. Evers, Ethelmus Lodewijks, Hub Holten, mevrouw Schroeders, Jan van Rooij.
Staannd van links naar rechts: staar, onbekend, neef van jubilaris, Janus van Heet, Jos Hendrickx, Jan Kuen, Jan Schroeders, Toon Smits.

In augustus 1940 heeft het gildehuis een kasteleins-wisseling plaats gevonden. Willem Bax is uit het café gegaan en Harrie van den Akker komt in zijn plaats.

Als de stadsvernieuwing van Eindhoven ook in Stratum aan de weg komt timmeren moet het pand worden gesloopt. H. van den Akker betreft een nieuw pand ter voortzetting van het café bedrijf aan de Leenderweg nr. 3. Het voormalige pand van J. Schenaerts. Het gilde moet naar een nieuw gildehuis omzien. Het nieuwe pand van H. van den Akker heeft niet voldoende ruimte om het gilde te huisvesten.

Op 8 augustus 1956 is in de "De Huifkar" zoals het café sinds 1940 heette de laatste vergadering van het gilde. Deze vergadering is voor de voorzitter zeer moeilijk;

"daar dit de laatste keer zal zijn dat wij hier in ons oude gildehuis bij elkaar zijn" zie hieronder.

Het gilde is dan 61 jaren in hetzelfde pand geweest, met onderbrekingen naar P. Lodewijks en de Waterreus.

DE VERGADERING

"Deze vergadering volgens onze Voorz: is voor hem zeer moeilijk, daar dit de laatste keer zal zijn dat wij hier in ons oude Gilde huis bij de Heer v/d Akker bij elkander zijn. Dit is dan in verband met de opening van een nieuwe zaak, waar de ruimte niet toelaat, ons nog te huisvesten. Ja Gildebroeders, dit is een heele stap dat wij naar een ander zullen moeten ofschoon dit toch moet gebeuren. Wij zijn hier dan zoowat 60 jaar gevestigd, wat toch een heele tijd is. Intusschen hebben wij drie aanbiedingen gekregen n.l. bij de Heeren v/d Eijnden, Collen en van Buul. Hierover zou de Voorz: graag de mening willen horen van de verg: waar of wij naar toe zullen gaan, want dit

GILDEKAMERS

is zeer belangrijk. Ondertusschen dat de verg: zich hierover kan beraden, bied de Heer v/d Akker de Verg: een rondje aan, wat door de leden gul werd geaccepteerd en door de Voorz: permissie werd gegeven om een borrel te gebruiken. Ook zei de Heer v/d Akker, dat hij te alle tijden zich zal blijven interesseren en op de bres zal staan zoo lang hij leeft en wenst het Gilde het aller beste toe. De Voorz: bedankt de Heer v/d Akker ten zeerste voor al het gene hij in die jaren voor het Gilde heeft gedaan en hij hoopt dat het hem goed moge gaan in zijn nieuwe zaak en dat de Gilde broeders hem niet zullen vergeten."

-zie voor het gehele krantenartikel hoofdstukje
ALGEMENE TOELICHTING-

Voor het Sint. Jorisgilde betekent de verdwijning van „De Huifkar” het verlaten van een tehuis, waarin het 63 jaar gastvrijheid heeft genoten. Het nam daar in 1893 zijn intrek, toen het met de familie Holtens van het café aan de Stratumsewijk verhuisde, nauw verbonden als het zich met de Holtens voelde. Die verbondenheid is de jaren door gehandhaafd en leeft voort in de benoeming tot ere-regerend deken van de heer H. Holtens. Gelijk gisteren gemeld wordt het gildehuis nu gevestigd in café Hogenkamp aan de Aalsterweg; de overplanting heeft zaterdagmiddag plaats en dat betekent voor het gilde het verkrijgen van meer ruimte, overigens hard nodig vanwege de schone uitgroei van het gilde. Deze winst verzacht het leed van het vertrek uit de oude „Huifkar” en de scheiding met Harrie van den Akker, een scheiding, welke zich overigens zal voltrekken met een grootse vendelhuide voor „De Huifkar” als dank voor vele jaren gastvrijheid en gezelligheid.

St. Joris Gilde nam afscheid van de „Huifkar”

VROLIJK ONTHAAL IN „CAFÉ HOOGENKAMP”

Zaterdagmiddag heeft het St. Joris-gilde uit Stratum voorgoed afscheid genomen van de „Huifkar”, waar het meer dan 63 jaar thuis is geweest. De voortdurende groei van het dynamische hart van Nederland, eiste meedogenloos het verdwijnen van dit oude hoekje in Eindhoven en met de „Huifkar” moest ook het gilde — althans uit deze hoek — verdwijnen.

In de mooie nieuwe zaak, die de eigenaar de heer H. v. d. Akker er nu schuin tegenover op Leenderweg 3 geopend heeft, is, ondanks de grote, feestelijk verlichte tuin met vele romantische zitjes, geen plaats meer voor het veel leden tellende gilde. Vandaar dat plechtig afscheid werd genomen van de kastelein de heer van den Akker en zijn echtgenote.

Na een afscheidswoord door de ere-regerend deken de heer H. Holten, waarin hij tevens namens het gehele gilde dankte voor de in het verleden genoten goede zorgen, brachten de vendeliers een vendelhulde en klonken voor de laatste maal de tonen van de gilde-mars voor de scheidende gilde-waard.

De heer van den Akker sprak hierna een dankwoord tot het gilde.

Even later arriveerde het „Stratums Muziekkorps St. Cecilia” om een serenade te brengen aan de trotse bezitter van het nieuwe pand. De voorzitter van de Harmonie de heer G. v. d. Broek wenste namens de gehele harmonie en het ere-bestuur de heer v. d. Akker geluk met zijn nieuwe pand. Na een gezamenlijke dronk op het kleine pleintje voor de oude „Huifkar”, een tafereel, dat tussen het aan weerszijden voortrazende verkeer wel enigszins vreemd aandeed, trok men in gezamenlijke optocht naar het nieuwe gildehuis café „Hoogenkamp” aan de Aalsterweg.

Hier sprak wederom de voorzitter van de harmonie, maar nu tot het St. Joris gilde, dat hij namens de nieuwe kastelein de heer v. d. Eijnden en zijn vrouw van harte welkom heette in het nieuwe tehuis. Hij zei ondermeer, dat de leden van het gilde te allen tijde op de steun en medewerking van de reeds daar thuis zijnde

zusterverenigingen kon rekenen.

Daarna bracht het „Stratums Mannenkoor” een zanghulde ter verwelkoming, waarbij o.a. het bekende lied „De Twaalf Rovers” gevoelvol werd gezongen. Ook de vice-voorzitter van dit koor de heer H. Ninteman heette de nieuwe zustervereniging van harte welkom aan de Aalsterweg. Tot slot dankte de deken van het gilde voor de prachtige ontvangst en verzekerde, dat het St. Joris gilde alles zal doen om in de toekomst een goede samenwerking te verzekeren tussen de verschillende verenigingen, die aan de Aalsterweg hun zetel hebben.

(Advertentie)

niets zit en ziet
zo prettig als 'n
bril van

werrelman

WILLEMSTRAAT

GILDEKAMERS

„De Huifkar” wordt afgebroken

St. Joris-gilde Stratum gaat verhuizen

Het café „De Huifkar” op de hoek van de Aalsterweg en de Leenderweg wordt de volgende maand afgebroken. De heer H. v. d. Akker, die het café exploiteerde zal zijn bedrijf voortzetten op Leenderweg 3, waar hij een nieuwe zaak „De Huifkar” genaamd, zal gaan drijven. Zoals men weet, was „De Huifkar” het gildehuis van het Stratumse St. Jorisgilde, maar in de nieuwe „Huif” zal voor het gilde geen plaats meer zijn, weshalve besloten is onderdak te zoeken in café Hogenkamp, Aalsterweg 114. Het gilde laat de verhuizing met enige feestelijkheid gepaard gaan, vooral om de heer v. d. Akker te danken voor de wijze waarop hij het gilde in de loop der jaren ontvangen heeft.

Bij de opening van de nieuwe zaak „De Huif” op zaterdagmiddag a.s. zal het St. Jorisgilde de heer v. d. Akker en de zijnen een hartelijke hulde brengen, uiteraard in de vorm van een vendelhulde. Nadat de heer v. d. Akker succes is gewenst in zijn nieuwe bedrijf, komt de Stratumse Harmonie het gilde „uithalen”, om het in feestelijke

stoet te begeleiden naar het nieuwe gildehuis, waar de nieuwe gildewaard, de heer H. v. d. Eijnden het gilde gastvrij ontvangen zal. Het gilde verwacht dat een en ander zal leiden tot een ouderwetse gilde-feestmiddag.

In het nieuwe gildehuis gaat het St. Jorisgilde beschikken over een ruime zaal voor de training en de repetities van de vendeliers, tamboers en bazuinblazers en voor zijn feestelijke bijeenkomsten.

Zaterdagmiddag zal het gilde om half vier op de Aalsterweg 114 bijeenkomen om vandaar te vertrekken naar het nieuwe café „De Huif”, om half vijf arriveert dan de Stratumse Harmonie en trekt men terug naar het nieuwe gildehuis, om daar zijn intrek te nemen.

-Frans Bax tamboer, Rein Hurkx vendelier-

GILDEKAMERS

GILDEHUIS ZAAL HOOGENKAMP

1956 HARRIE VAN DE AKKER

De gildeoverheid heeft, met de wetenschap dat het gilde zal moeten omzien naar een nieuw gildehuis, drie aanbiedingen om het gilde te huisvesten. De vergadering behandelt nog in dezelfde vergadering, van 8 augustus, de ingekomen aanbiedingen.

Voor de aanvang van de bespreking over het nieuwe gildehuis vraagt van den Akker toestemming om voor deze laatste keer het drankverbod tijdens de vergadering op te heffen zodat hij een rondje kan aanbieden. De vergadering geeft hiervoor permissie en de gildebroeders brengen een heildronk uit op de goede toekomst van het café, de jarenlange goede verstandhouding met het gilde en de gezondheid van de kastelein. De kastelein dankte het gilde in ruime bewoording en zei o.a.:

"dat hij te alle tijden zich zal blijven interesseren en op de bres zal staan zoo lang hij leeft en wenst het gilde het aller beste toe".

Na een dankwoord van de voorzitter voor de goede zorgen aan het gilde betoont gaat men over tot bespreking van het nieuwe gildehuis. De drie ingekomen aanbiedingen zijn van de kasteleins Coolen, van Buul en van den Eijnden.

Eén café is een beetje klein

"en is zelf ook niet van ons geloof, wat natuurlijk niet samen gaat, dus verworpen".

Eén café is groot genoeg

"maar ja, daar zitten ook weer haken en oogen aan, wat door de vergadering niet op prijs gesteld werd".

Wat die "haken en oogen" inhouden vermelden de notulen helaas niet.

Zo blijft er nog één café over. Het is café Hoogenkamp aan de Aalsterweg. De kastelein H.

van den Eijnden *(foto)* die lid van het gilde is, heeft in het café een voor het gilde geschikte zaal. Zo'n repetitieruimte werd al reeds enige tijd gezocht vanwege de groei van de kopgroep van het gilde, met tamboers, bazuinblazers en vendeliers maar ook vanwege de hoogte van de zaal. Hier werd de mogelijkheid geboden om, als het weer slecht zou zijn, binnen te vendelen.

De vergadering besluit in principe dat het café als nieuw gildehuis te aanvaarden. Maar een en ander moet nog wel worden doorgesproken. Goede afspraken moeten worden gemaakt

over het gebruik van de zaal voor repetitiedoeleinden.

Een ander belangrijk punt van bespreking moet zijn het verplichte drankgebruik van de jonge gildebroeders. Onder jonge gildebroeders verstond men jongens beneden de 18 jaar. De overheid was van mening dat je deze jeugdigen niet aan de bar mochten toelaten of dat er verplicht consumpties door hen gebruikt moesten worden. Dit had speciaal betrekking op voor, tijdens of na de verschillende repetities. De gildeoverheid krijgt van de vergadering toestemming om met van den Eijnden te onderhandelen over de voorwaarden. Nadat er overeenstemming was bereikt kon de eerste vergadering plaats vinden in september 1956.

De Huifkar is voorgoed gesloten.

GILDEKAMERS

Het jaarverslag van het gilde meldt nog het volgende.

"Ons Gildehuis 'De Huifkar' waar wij meer dan 50 jaren onder dak zijn geweest is i.v.m. de stedelijke uitbreidingsplannen (Verkeersoplossing) afgebroken.

Op 1 september 1956 hebben wij officieel afscheid van onze Gildewaard Harrie v.d. Akker moeten nemen, omdat hij in zijn nieuw café absoluut geen ruimte meer voor ons Gilde of welke andere vereniging dan ook ter beschikking had. Noodgedwongen moesten wij derhalve uitzien naar een ander Gildehuis.

Gelukkig zijn wij er in geslaagd een geschikt Gildehuis te vinden en wel op Aalsterweg 114.

Hier hebben wij nu tevens gelegenheid om onze vendeliers te trainen en repetities te houden voor onze tamboers en bazuinblazers. Ook voor onze feestavonden hebben wij thans een betere ruimte dan we ooit gehad hebben.

Zoals gezegd, hebben wij op 1 september afscheid genomen en tevens hebben wij die dag met de Stratumse Harmonie voorop onze intrek in het nieuwe Gildehuis genomen. Hier heeft de Harmonie ons een serenade gebracht en het Stratums zangkoor bracht ons een zanghulde. Over en weer werden vriendelijke woorden gesproken en werd op het heil van alle drie de verenigingen geklonken. Het was weer een prachtig geslaagde propagandamiddag voor ons Gilde geweest, temeer daar de Pers uitgebreide reportages over een en ander heeft weergegeven."

Maar de vreugdekreten zijn niet van al te lange duur.

Al halverwege het volgende jaar is het gilde niet meer tevreden over het gildehuis. Het gilde voelt er zich niet thuis. Er is geen goede ruimte om de kostbare gildeattributen op te bergen. Repeteren voor tamboers, bazuinblazers en vendeliers was soms weken achter elkaar niet mogelijk.

De animo voor het gilde verdwijnt bij de jeugdigen en met regelmaat komen de bedankjes voor het lidmaatschap binnen.

Ook de leden hebben het niet naar hun zin.

De vergaderingen moesten in de keuken van het woonhuis gehouden worden omdat de grote zaal te koud was. Een drankje is erg moeilijk in de keuken te krijgen en de ober komt pas na herhaalde malen vragen de bestelling opnemen en zelfs daarna moest je maar afwachten of en wanneer het bestelde werd gebracht.

De vergadering vraagt Van den Eijnden hieraan iets te doen. Deze zegt direct zijn volle medewerking toe. Maar de uitwerking is niet tot tevredenheid van het gilde.

Tussen mei 1957 en mei 1958 heeft de vergadering nog verschillende keren gesproken over het zoeken van een ander gildehuis; maar serieuze plannen zijn niet in de notulen terug te vinden. Buiten achter het café is nog een kleine open ruimte. Van den Eijnden stelt deze ter beschikking aan het gilde om er een attributenlokaal te bouwen.

Een houten schaftkeet van ongeveer 2 x 3-meter wordt ter beschikking gesteld door gildebroeder Jan Heinst. Enkele gildebroeders bouwen het gevaarte op en na een maand wordt deze als attributenlokaal in gebruik genomen.

Dan blijft het, althans in de notulen, enkele jaren rustig totdat er in de vergadering van januari 1963 geklaagd wordt.

GILDEKAMERS

Het attributenlokaal wordt door timmerlieden als schaftlokaal gebruikt. Al voordat er over de kwaliteit van het lokaal melding in de notulen wordt gemaakt zijn er perioden dat de deur van de keet niet gesloten is. Het is dan ook zeer verwonderlijk dat het gildezilver wat zo voor het grijpen lag niet is gestolen.

Maar niet alleen het gildezilver. Ook trommen, bazuinen, het oude standaardvaandel en rijzadels lagen voor het meenemen.

In de loop van de tijd gaat de kwaliteit van het houten gebouwtje nog verder terug. Glas van het raam en deur wordt ingeslagen. Het slot van de deur werkt niet meer. Een nieuw slot verhelpt tijdelijk de klachten.

Toch is er bijna een jaar verstreken als in december de vergadering spreekt over de vochtigheid van het houten lokaal en de toestand van de daarin bewaarde gildeattributen. Een directe oplossing is toen niet gevonden, wel de onvrede over de huisvesting en het opbergen van de gildeattributen.

Dan krijgt het gilde in mei 1964 de garderobe van de zaal als opbergruimte. Een ruimte die ook niet voldoet. De deur kan niet op slot en andere zaken niet van het gilde zijnde worden ook in de ruimte opgestapeld. Voor korte tijd kan het er mee door. Bovendien was de zaal niet steeds beschikbaar voor het gilde.

Maar een goede oplossing is ook nog steeds niet voorhanden. Het gilde gaat opnieuw zoeken naar een andere huisvesting.

Alle beschikbare lokaliteiten, waaronder twee parochiehuizen kregen echter het predicaat ongeschikt. Een oplossing zou kunnen zijn, een eigen ruimte voor het gilde.

Ten einde raad overwoog de overheid om zelf een compleet nieuwe gildekamer te bouwen. Achter de plaats, waar de vervallen en in ontbinding zijnde schaftkeet staat, is nog een open ruimte.

Men bespreekt met van den Eijnden de mogelijkheid om daar een eigen gidelokaal te bouwen. Gildebroeder van den Eijnden heeft geen bezwaar maar de grond is niet van hem, die is eigendom van de brouwerij Oranjeboom uit Rotterdam.

Gevraagd wordt aan een architect van de gemeente Eindhoven een schetsontwerp te maken. Met de Oranje Boom Bierbrouwerij zijn besprekingen aangegaan.

De kosten voor het bouwen van een eigen lokaal voor het gilde worden geschat op ongeveer fl. 10.000,-. Zwaar geschrokken van dit, voor die tijd, hoge bedrag besluit de vergadering toch maar van de bouwplannen af te zien. Dit zijn dusdanig hoge kosten voor het gilde dat men vreest ze niet op te kunnen brengen met zo een drastische terugloop van het aantal gildebroeders.

De perikelen rond de gebrekkige huisvesting waren in die jaren de oorzaak van dat diverse gildebroeders en aspirant gildebroeders bedankten Het is een neerwaartse spiraal. Het gilde kon hun niet bieden van wat zij ervan konden en mocht verwachten.

Wat het aantal actieve leden betreft kwam het gilde op een zeer bedenkelijk dieptepunt.

Een vergadering met de op één hand te tellen aanwezige gildebroeders was geen uitzondering meer.

Bij het uittrekken van het gilde waren nog maar enkele gildebroeders aanwezig. Men is al blij met de aanwezigheid van een twaalfstal gildebroeders. Een zodanig klein groepje is dan ook geen stimulans voor de anderen te komen of lid van het gilde te blijven.

GILDEKAMERS

De overheid van het gilde beseft dat de situatie, zoals die op dat moment is, niet lang meer kan duren. Doet zij niets dan is de mogelijkheid aanwezig dat het gilde, wegens gebrek aan gildebroeders, gaat inslapen. Naarstig gaat men weer opzoek naar nieuwe lokaliteiten. Verschillende cafés en twee parochiehuizen zijn bezocht. Doch aan de wensen van het gilde kon om uiteenlopende redenen niet worden tegemoetgekomen of voldaan.

De verloren geraakte gilde-attributen zijn:

Orginele Brabantse boeren en boerinnen kostuums met poffer.

Tournooilans van de Standaardruiter.

Kopren gildetrom.

Kleine trommen en bazuinen.

Twee zwart geschilderde dekenkisten.

Twee rijzadels met paardentuig.

Gevlochten stoffen paardentuig.

Foto van Kapitein van Ganzewinkel.

Affiche van het gildefeest georganiseerd in 1912 met de aankondiging van het concert door de Militaire Kapel van de Genie uit 's Hertogenbosch.

GILDEKAMERS

BIJLAGEN ZAAL HOOGENKAMP

ST. JORISGILDE STRATUM

Eindhoven, 5 September, 1956.

Aan de Directie van de Bierbrouwerij
" De Oranjeboom "
Rotterdam.

WelEdele Heren,

Gearne willen wij ons tot U richten met
het volgende:

Het aloude Sint. Joris Gilde Stratum opgericht 2 Mei 1512 heeft op 1 September jl. onder overweldigende belangstelling van Pers en publiek een nieuw Gildehuis in gebruik genomen en wel bij de Heer H.v.d. Kinden. (Cafe Hoogenkamp, Aalsterweg 114, Eindhoven.)

Tot 1 September jl. was het Gilde bestaande uit 66 leden gevestigd in Cafe " de Huijker" Aalsterweg 1. (kastelein H.v.d. Akker). In de Huijker wordt bier getapt van de Dommelse Bierbrouwerij.

In ons nieuwe Gildehuis wordt bier getapt van Uw brouwerij. Dit zal U wel bekend zijn, of anders had U dit inmiddels wel begrepen nemen wij aan.

U begrijpt dat het op 1 September voor ons Gilde een groot feest is geweest en dat het door U gebrouwen vocht rijklijk heeft gevloeid. Onze penningmeester heeft ten minste zeer diep in onze toeh al niet overmatig gevulde verenigingskas moeten grèpen om de kastelein zijn rechtmatig deel te kunnen geven.

Om tot de kern van de zaak te komen, zouden wij zonder U ons, naar wij hopen, al te vrijpostig vindt gaarne van U willen vernemen of U onze berooide kas niet met een gift (geen vergift) zo mogelijk weer enigszins op peil wil brengen.

One Gilde was gedurende 63 jaren in "de huijker" (Dommels Bier) gevestigd. Ons oude Gildehuis wordt volgende week afgebroken daarom moesten wij verhuizen. U ziet dat we hokvast zijn.

Uwe berichten met bijzondere belangstelling tegemoetziende verblijven wij inmiddels met de meeste

hoogachting,

St. Joris Gilde Stratum.

Math. van der Voort
Jonge Deken.

dat
7

N.V. Brouwerij d'Oranjeboom

4/P.

Rotterdam, 21 September 1956.

Oranjeboomstraat 2-28

Bankiers: R. Mees & Zoonen

Rekening 443260

Telegram Adres Oranjeboom-Rotterdam

A.B.C. Code 3° 6° Edition

Telefoon 72812

Berechtigd tot het voeren van de wapens van H. M. de Koningen en van H. H. de Prins der Nederlanden

Aan het St. Joris Gilde Stratum,

Leenderweg 8

Eindhoven.

Mijne Heren,

Wij ontvingen Uw schrijven dd. 5 September jl. en delen U hierbij mede, dat wij het zeer op prijs stellen dat U bij onze relatie de Heer v.d.Eijnden een nieuw Gildehuis in gebruik genomen hebt, tot voordeel van hem en tot niet minder genoegen van ons, omdat Uw Gilde met een dergelijk roemrijke historie naar wij hopen tal van jaren zal behoren tot de rij van gebruikers van een Vorstelijk glas Oranjeboom bier.

Dat Uw kas na de feestelijke opening in een zwaarmoedige toestand is komen te verkeren, kunnen wij ons indenken. Teneinde Uw penningmeester enigszins te hulp te komen, hebben wij opdracht gegeven op Uw girorekening een bedrag groot f.75,- (vijf en zeventig gulden) over te maken als bewijs van medeleven in het wel en wee van Uw Gilde.

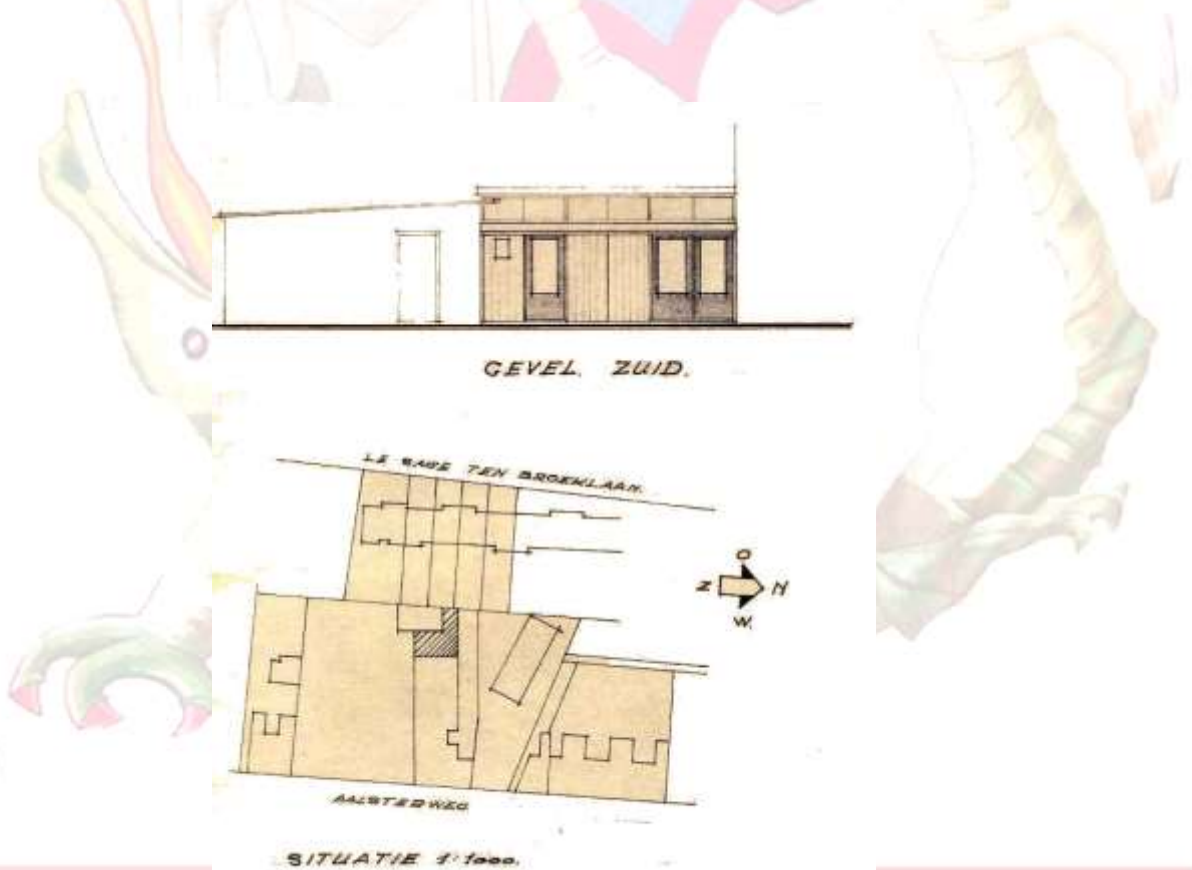
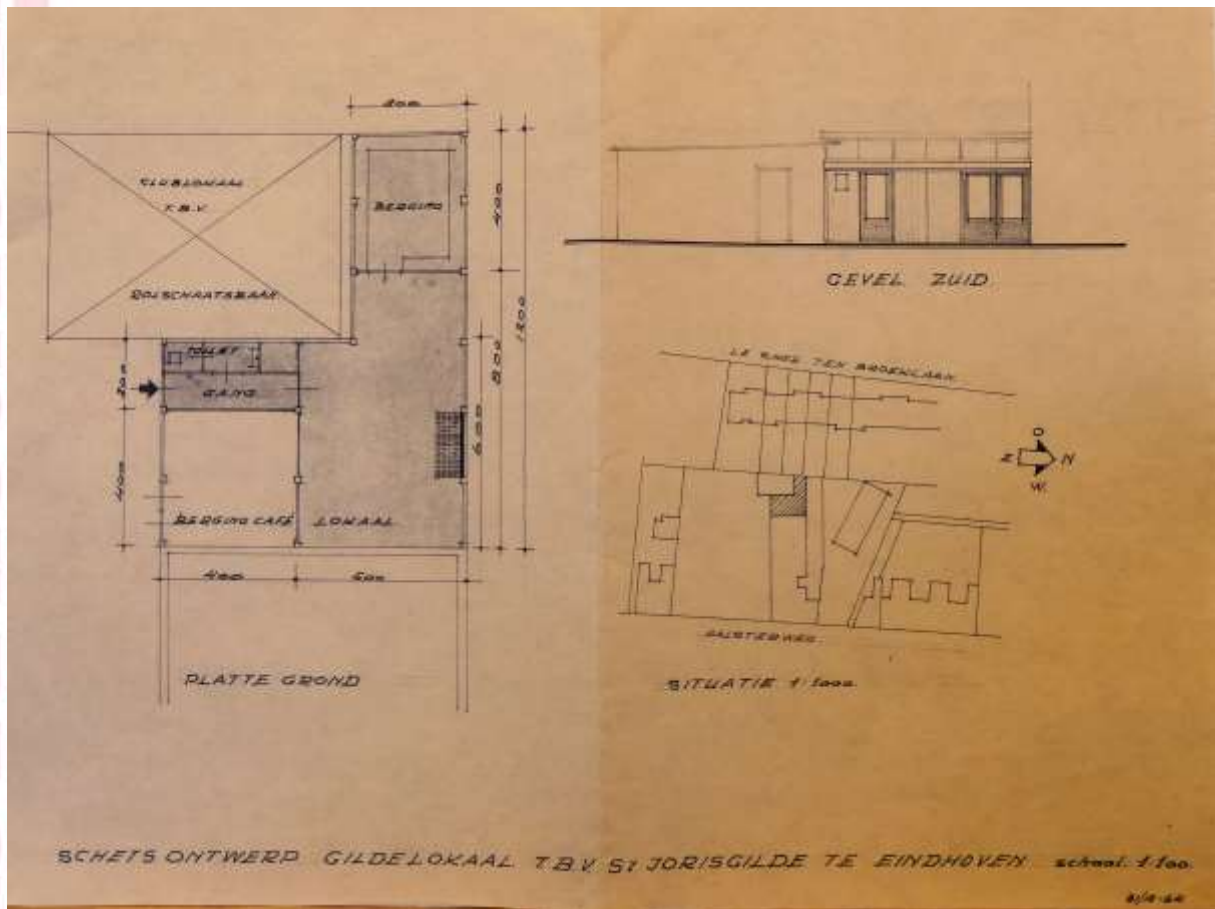
De hoop uitsprekend, dat U in Uw nieuwe tehuis wederom minstens 63 jaren zult mogen vertoeven, verblijven wij inmiddels,

hoogachtend,

N.V. BROUWERIJ d'ORANJEBOOM.

GILDEKAMERS

Landjuweel 1962

In verband met haar 450-jarig bestaan georganiseerd door het

St. Jorisgilde • Stratum

Gildeheer A. J. A. van Abbe
Gildevrouw M. van Abbe-Hoffmann
Voorzitter Gildevrienden Dr. Ir. K. de Boer

*

Ere-Dekenen:
Ir. H. B. Witte, Burgemeester van Eindhoven
J. Sicking, Pastoor St. Jurisparochie

Eindhoven, 6 januari 1965.

Aan de Directie van de Oranjeboom
Bierbrouwerij
ROTTERDAM.

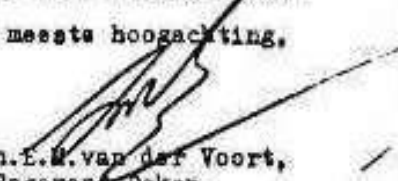
Mijne Heren,

Gaarne zullen wij eens met de Overheid van ons Gilde een bespreking met Uw Directie willen beleggen. Tevens zou bij die bespreking de heer H. v. d. Eijnden, van Café Hoogenkamp, Amsterweg 114, te Eindhoven, aanwezig willen zijn.

In verband hiermede zouden wij het op prijs stellen indien Uw uitnodiging op een dinsdag of donderdagmiddag tussen 3 en 6 uur gesteld kan worden.

U bij voorbaat hartelijk dank zeggend teken ik inmiddels,

Met de meeste hoogachting,

Math. E. M. van der Voort,
Begerend Deken.

GILDEKAMERS

St.Joris Gilde Stratum

EINDHOVEN, 13 april 1965.

Aan de Gildebroeders en Gildevrienden
van het Aloude St.Joris Gilde Stratum

Zoals U allen bekend is, is de huisvesting van ons gilde van zodanige aard, dat het verenigingsleven hieronder te lijden heeft.

Wij weten allen, dat de zaal van ons gildehuis voor besloten bijeenkomsten veel te groot is; zelfs voor onze feestavonden!

Momenteel worden er plannen beraamd een eigen gildelokaal te bouwen. Hierover hebben reeds besprekingen met de Directie van de Oranjeboom-Bierbrouwerij plaats gevonden. De Directie heeft ons toestemming verleend achter de zaal van H.v.d.Eijnden een eigen ruimte te bouwen. Men wil ons daarvoor een recht van opstal verlenen voor tientallen jaren.

Zij die de schetsplannen van ons nieuwe gildelokaal hebben gezien, zijn er enthousiast over. Als dit gebouwtje er komt, zal dit ongeveer f. 10.000,-- kosten. Gezien de hoogte van dit bedrag heeft de Overheid van Uw Gilde zich afgevraagd of een dergelijke uitgave, onafhankelijk van de vraag hoe we aan de nodige financiën moeten komen, te verantwoorden is.

Als wij er rekening mede willen houden, dat ons gebouwtje voor verschillende doeleinden kan dienen, dan zeker!

Onze Gildevrienden zouden hier hun bijeenkomsten kunnen houden voor het leggen van een kaartje en een gezellig samenzijn. Wij zouden er onze vergaderingen en repetities kunnen houden.

Onze dure attributen zouden eindelijk veilig en goed bewaard kunnen worden. Als wij dit gebouwtje zouden kunnen laten gebruiken voor vergaderingen van het Federatie- en Kringbestuur, voor districtsbijeenkomsten, commissievergaderingen, enz. enz., zou hierna een groot gildebelang gediend worden en daarbij is het dan wel haast zeker, dat de gemeentelijke en provinciale Overheden, alsmede het Anjerfonds, hieraan hun volledige morele en financiële steun zullen verlenen.

Wij kunnen echt niet langer zonder een volledig eigen lokaal. Uit zakelijk oogpunt is het te begrijpen, dat Harry van den Eijnden zijn zaal aan anderen verhuurt. Dat onze jongens dan voor niets komen en niet kunnen repeteren is enorm vervelend, want een volgende keer blijven de jongens weg. Op deze manier kunnen wij nooit ons gilde goed opbouwen. Wij hebben jeugdige leden genoeg. Wij hebben de taak van hen goede gildebroeders te maken, zodat zij later als ze ouder zijn, ook bij het gilde blijven. Dit is hard nodig, want vele goede gildebroeders zijn ons door de dood ontvallen, terwijl er daarnaast weer vele anderen van ons een zodanige leeftijd hebben bereikt dat het voor hen moeilijk is om in de optochten mee te lopen. Het is een noodkreet die ik hier op het papier zet.

Maar zonder een eigen gildelokaal zal er van de roem van ons gilde veel verloren gaan. U weet allen dat ik een optimist ben in gildesaken. Als ik U dus kennis laat nemen van mijn gedachten op de voorgaande wijze, dan is er wel degelijk iets loos.

Ik ben ook niet de man, die onze Gildevrienden voortdurend lastig val met allerlei zaken. Aan onze Gildeheer en Gildevrouw hebben we bijna alles te danken. Omdat ik niet anders kan, doe ik langs deze weg op allen een hartatochtelijk beroep ons met raad en daad terzijde te willen staan, opdat niet verloren zal gaan wat door moeizame arbeid langzaam is opgebouwd.

Gildebroeders en Gildevrienden, laat ons toch als 't u blijft op U mogen rekenen.

Namens de Overheid van het
Aloude St.Joris Gilde Stratum Ao.1512
Math.E.M.van der Voort,
Regerend Deken.

GILDEKAMERS

KODIJKO

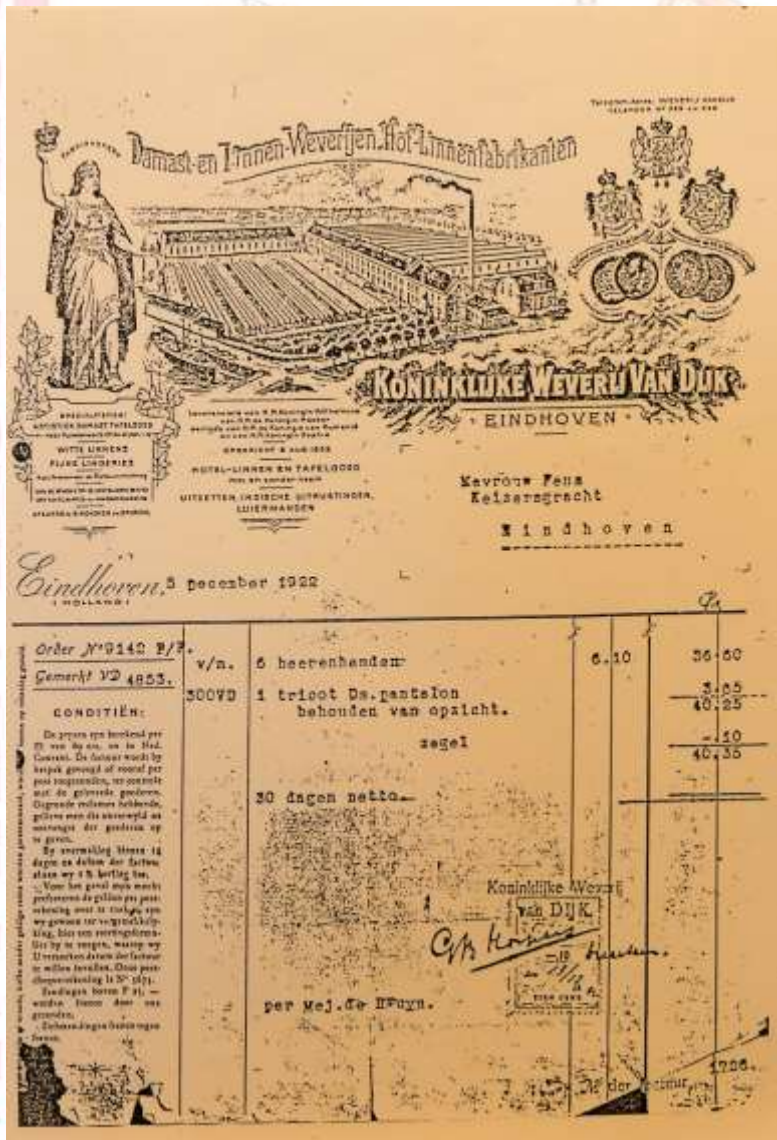
HET BEGIN

Nu het gilde op een bedenkelijk dieptepunt was aangekomen moest er dringend wat gebeuren om het gilde een roemloze ondergang te besparen.

De gildeoverheid zoekt naar een goede nieuwe oplossing om te redden wat er van het gilde te redden valt.

Regerend deken Mathieu van der Voort komt er achter dat aan de Tongelresestraat, op Stratum's gebied, een oud fabriekspand leeg staat, wel moet het te zijner tijd gesloopt worden.

Het betreft hier het fabrieksgebouw van de Koninklijke Weverij van Dijk (Kodijko).

Hij oppert de gedachte om in ieder geval tijdelijk hiervan gebruik te maken; speciaal voor het houden van de repetities.

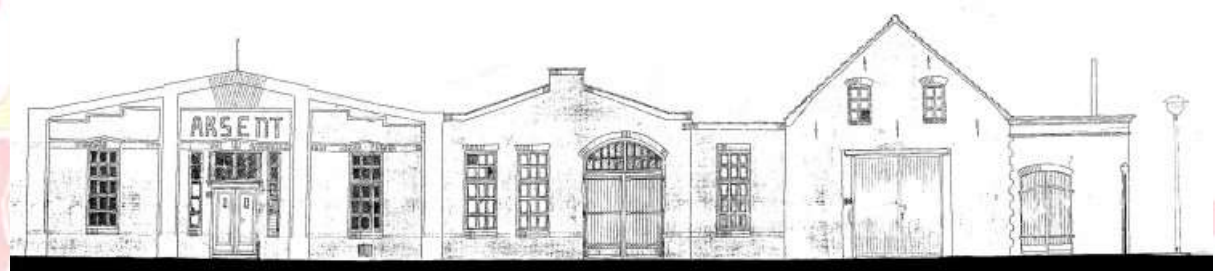
Een aantal gildebroeders bekijken het gebouw en zien wel perspectieven.

Na goedkeuring door de vergadering, wordt aan de gemeente Eindhoven toestemming gevraagd tijdelijk een gedeelte van het gebouw voor haar doeleinden te mogen gebruiken.

Een gedeelte was al in gebruik van DEMOS (studenten), AK-SENT (jongeren) opgevolgd door de Zeeverkeners.

In oktober 1966 reageren burgemeester en wethouders van Eindhoven positief op de aanvraag van het gilde; we konden de sleutels gaan halen.

Had men voorheen het gebouw alleen aan de buitenzijde gezien, bij de aanblik van de fabrieksruimte werd de vreug-

GILDEKAMERS

de zeer vlug getemperd, het was een donkere troosteloze ruimte, een ruïne van puin, stof, gesloopte leidingen, rook en olie.

Binnen het gilde rijzen, vooral bij de oudere gildebroeders, ernstige bedenkingen tegen de haalbaarheid om van deze ruïne iets representatiefs te maken.

Maar jeugdig elan en enthousiasme hebben ten slotte de doorslag gegeven.

Met vereende krachten hebben de jonge gildebroeders eind 1967 een begin gemaakt met de werkzaamheden om het gebouw op te knappen.

Voor enkele gildebroeders ging een lang gekoesterde wens, een eigen gildekamer, in vervulling.

Vele, vele en nog meer werkzaamheden zijn verricht zoals het verwijderen van elektriciteitsleidingen voor sterkstroom, het timmeren van houten luiken voor de ramen, er zijn sloopstenen opgehaald en gebikt in de bittere kou, er is gemetseld, er is elektriciteit aangelegd, geschilderd, een open haard gebouwd, enzovoort, enzovoort.

Het schilderen ging soms zelfs iets te spontaan want opeens was ook de hond van een gildebroeder geschilderd. Wat die gildebroeder thuis te horen heeft gekregen is niet geschikt voor publicatie, hij heeft nog net zijn huwelijk weten te redden, zijn lidmaatschap van het gilde was reddeloos verloren.

De totale startwerkzaamheden hebben bijna tien maanden in beslag genomen; het is een plezierige tijd geweest, met blije en bezige gildebroeders.

Met gepaste trots is onder overweldigende belangstelling op 11 mei 1968 de nieuwe gildekamer van het Sint Jorisgilde Stratum geopend door gildevrouw M. van Abbe-Hoffmann.

Dit gebeurde met een welgericht schot op een roos in de deur. Daarna heeft onze ere deken pastoor Harks het gebouw ingezegend.

NIEUWE START GILDE

Na de officiële opening van de gildekamer kon men bij het gilde de aandacht weer volledig aan het gilde zelf besteden.

De opbouw van de oude luister en glorie konden nu weer de aandacht krijgen die hard nodig was.

Eerst moest orde worden gebracht in de attributen.

Het inventariseren van de gilde-attributen bracht aan het licht dat heel veel gilde-materialen in de jaren bij van den Eijnden verloren waren geraakt, wij hebben de inventarisatie in ons bezit.

Maar!

Het gilde begon weer op te bloeien, vijf nieuwe gildebroeders meldden zich aan, een ongekende luxe na de vele bedankjes van de laatste jaren.

De repetities in trommen, bazuinblazen- en vendelen konden weer gehouden worden.

Er was nu ook tijd voor gezelligheid in de nieuwe gildekamer, het beheer van het openhouden werd verdeeld onder de gildebroeders.

"ER ZAT WEER LEVEN IN HET GILDE"

GILDEKAMERS

GILDEKAMERS

ENKELE GEBEDEN ZONDER EINDE

ONDERHOUD

DEEL I

Wij als gilde hebben ons opperbest vermaakt in wat wij zelf noemden "het meest bruine café van Eindhoven", anderen gebruikten weleens mindere kwalificaties.

Het was een gebouw dat door ons "klaargestoomd" was voor een zo spoedig mogelijke in-gebruikname van ons gilde, men had na de tien startmaanden even "geen zin" meer in de verdere afwerking. Dat zou nog een gigantische klus blijven de komende (wat we toen nog niet wisten, uiteraard) 20 jaar, er was verschrikkelijk veel achterstallig onderhoud, er bleef constant veel aandacht nodig en het wel of niet aanpakken van onderhoud moest steeds bezien worden in het licht van mogelijke sloop op afzienbare termijn.

We zijn trouwens wel altijd achter de grote onderhoudsproblemen aan blijven hollen wat trouwens onze pret op deze plek niet bedorven heeft. Uren besprekingen zijn er over dat onderhoud geweest, vele pagina's zijn er over volgeschreven en er zijn vele honderden uren door de gildebroeders ingestoken.

Drie belangrijke thema's komen steeds weer in de notulen terug, tig keer de toiletten, tig keer het dak en tig keer het (schiet)terrein en heel wat over het beheer.

Van twee onderdelen, het terrein en het dak vertellen we hierna wat meer en we geven hieronder een bloemlezing uit onze notulen wat betreft de toiletten.

1968-09

"De toiletten worden in orde gemaakt. De waterleiding naar onze gildekamer eveneens. De moeilijkheid is de loodgieter."

1969-01

"Mededelingen: Betreft aanvraag drankvergunning. Controleur van de Gemeente wilde afspraak maken om ruimte en toiletten te controleren. Deze waren echter nog niet in orde zodat deze werkzaamheden direct moeten geschieden. Dit zal in orde komen op 11 jan."

1969-02

"De afwerking van het gebouw is ook ter sprake geweest in verband met de drankvergunning en de voorjaarsvergadering van kring Kempenland. Er moeten 2 ventilatoren komen en de toiletten moeten in orde komen."

1970-05

"Hr. W. Kirchner Zijn de toiletten gerepareerd. Antw. De verstoppingen zijn buiten opengemaakt."

1970-10

"Werkzaamheden. Op 14 nov a.s. viert de Hr. F. Royers zijn 40-jarig dienstjubileum bij de N.V. Philips waarvoor hij koninklijk onderscheiden wordt. De jubilaris wil een receptie geven in het gildecentrum. In verband hiermede heeft de jubilaris gevraagd naar mogelijkheden om het opknappen van de gildekamer Jos Schroeders, gang en toiletten. Vergadering zegde toe bij deze werkzaamheden te helpen zo nodig zaterdag voor aanvang van de receptie."

1970-10

GILDEKAMERS

"Als beheerder vraagt P. Bax naar nieuwe closetpotten en draadglas zodat de toiletten geheel opgeknapt kunnen worden. Dit zal opgenomen worden met de Hr. Royers. De Hr. de Groot heeft nog draadglas staan dit kan opgehaald worden."

1971-12

"Hr. v.d. Linden vraagt of er sloten op de toiletten kunnen komen dit i.v.m. de vervuiling en vernieling van de toiletten. Antw. Aan de studenten zal gevraagd worden om de toiletten goed te gebruiken c.q. in de gaten te houden."

1973-01

"P. Bax vraagt om rekening te houden als het gildefeest doorgaat met;

1e Het zuiver maken van het riool.

2e Een toiletauto huren."

1973-10

"3e Vindt P. Bax dat het niet van toepassing is om buiten voor het open raam te urineren en verzoekt allen gebruik te maken van de toiletten. De vergadering is van mening dat er buiten een goede verlichting moet komen opdat men niet meer zo vlug buiten gaat staan."

1974-08

"Toiletten. De toiletten zijn soms te vies om te gebruiken. De bevuiling gebeurt dikwijls op tijden dat de gilde niet aanwezig is. Gevraagd wordt toestemming om sloten op de deuren te mogen maken; wat is toegestaan Voor het koningschieten moet de gildekamer nog gepoetst worden. Door verschillende gildebreeders wordt hulp toegezegd."

1976-09

"Jac Bax, heeft een sleutel uitgeleend en niet terug gekregen. Hierdoor zijn de toiletten opengebleven en door de leden van de drumband bevuild. Is het mogelijk dat de drumband in café de Beer gaat oefenen want daar horen zij ook thuis. Hr. v.d. Voort zal hierna informeren."

1976-11

"Hr. v.d. Wijgert, licht op de toiletten werkt niet. Dit zal worden bekeken."

1986-07

"Voor de kosten van een toiletwagen kunnen we de toiletten heel aardig opknappen (opmerking ter zijde)."

1986-07

"Gildecentrum opknappen in de vakantietijd: wie zijn daarvoor aangezocht? Nog niemand! Er moet iemand bij zijn die kan tegelzetten i.v.m. de toiletten. Een brief uit laten gaan, 4 augustus starten. Arie Philipsen is er elke dag vanaf 4 augustus."

1988-03

"Damestoilet is kapot. Zal Wout zondag repareren."

1988-07

"JOHN VAN DE WIJGERT

In de toiletten is het een puinhoop: het water loopt niet meer weg. Nico Hoskens wil er na de vakantie (midden augustus) wel eens naar kijken. De douche van boven lekt ook, de bak "is gelijk naar de ..." (helemaal kapot dus)."

GILDEKAMERS

HET TERREIN

Ook het buitenterrein is op een gegeven moment weer aan een opknappbeurt toe. Op het terrein en speciaal in het gras ligt weer zoveel "rotzooi" dat de plantsoendienst niet langer van zins is er goed gereedschap aan te wagen, we moeten zelf maar zien hoe we het opknappen.

Maar! Wij zijn niet voor één gat te vangen en zeker gildebroeder Jan Huijbers niet want hij heeft in 1982 voor het eerst vlak voor een kruisboog schietwedstrijd in eigen beheer het gras gemaaid, en hoe!

Thuis, op de boerderij van zijn vader, in Steensel, wist Jan een waarschijnlijk voor ons doel geschikte maaimachine te staan die niet meer in gebruik was. Hij heeft deze maaimachine, een Cormic, aan zijn vader voor het gilde gevraagd en gekregen. Het was een vooroorlogse (1940-1945) machine waaraan nog niets was gelast maar alles nog geklonken. Om die maaimachine te kunnen gebruiken was trekkracht nodig. Vroeger was dit een paard, maar Jan gaat met de tijd mee. Het paard wordt een sloopauto, een Toyota Corolla waarvan het dak is afgezaagd, trekkracht met een cabrio dus.

Het zou een echte toeristische attractie worden: achter het stuur van de cabrio zat Jan en op de maaimachine zat Toon Evers te schudden met op zijn hoofd een cowboyhoed. De auto moest rechtstreeks vanuit de accu, met het doorverbinden van twee draden bij het contactslot, gestart worden. De auto was daarnaast in een zodanige staat dat het een wonder mag heten dat er geen ongelukken mee gebeurd zijn, de auto had bijvoorbeeld geen remmen meer, remmen moest gebeuren met de grasmaaimachine.

Het maaien van het gras werd steeds op een mooie middag gedaan, voor de inwendige mens zorgde Mien, de vrouw van Toon Evers, zij kwam met koffie, Toon gooide er stiekem vanuit zijn binnenzak wel een borreltje in.

Kijk hieronder, plaatjes toch?

GILDEKAMERS

Aldus hebben de mannen bijna drie jaren het gras gemaaid; toen waren de koppelingsplaten van de auto "naar de knoppen" en de reparatie zou te duur gaan worden. Deze maaimachine is uiteindelijk in een museum (MEC) terecht gekomen, na deze geweldige combinatie zijn er nog 2 andere machines voor het maaien in gebruik genomen, maar het is nooit meer zo leuk geworden.

GILDEKAMERS

DE DAKEN

Het dak lekt op verschillende plaatsen en laat zichtbare vieze bruine lekkage strepen op de muren door heel het gebouw achter.

In de hal is het lekken zelfs zo erg dat mossen aan de muren groeien, bij regenweer maakt het op een gegeven moment niet meer uit of je binnen of buiten staat.

Het dak is al verschillende keren plaatselijk gerepareerd, in april 1973 is de, tot op dat moment, laatste reparatie uitgevoerd, toch is er geen houden aan, het blijft steeds weer lekken, het is letterlijk dweilen met de kraan open. Ondertussen komt het hemelwater ook langs de muren bij de elektriciteitskast naar beneden met alle gevaar voor kortsluiting. Het lekt, het lekt en het lekt maar door. De burens Proloog en Stella Maris hebben hetzelfde probleem maar zij lossen het op; zij laten hun gedeelte van nieuw dakleer voorzien, zouden wij dat ook niet eens moeten doen? We schrijven dan 1978.

Hoewel iedereen deze reparatie dringend noodzakelijk vindt zeggen de gildebreders nog niet direct ja tegen dit voorstel want steeds gaan er weer geruchten over de sloop van het gebouw en dan is investeren duur en zinloos dus moet eerst naar eventuele sloopplannen worden geïnformeerd.

Wat een eventuele naderende sloop betreft lijkt er niks aan de hand te zijn, inmiddels is het in september 1980, maar bij "de studenten" is er zoveel te meer aan de hand.

Voor hen wordt de situatie onhoudbaar, zij bezoeken de vergadering en geven uitleg over de slechte woonsituatie met lekkage van het dak.

In het woongedeelte staan potten, pannen- en emmers om het water op te vangen zodat het gilde daar geen last van ondervindt.

"Alles wat aan de muren hangt rot weg en staat vol vochtschimmels, in de slaapkamers is het nu zo erg vochtig dat er niets tegen de muur kan hangen en de kleren in de kast voelen zelfs klammig aan. Ja, zelfs de geur in huis is bedorven en ongezond".

Dat wordt zelfs het gilde te erg en met dank aan de studenten voor de potten, pannen, enzovoort gaat het gilde "slagvaardig" als altijd achter wat offertes aan. Die komen er en de offertes van de dak-reparatie variëren van fl. 4.500 tot fl. 6.100, de laatste offerte wel inclusief bekleden van de goten, nieuwe afvoeren en vergaarbakken.

Nieuwe afvoeren zijn ook nodig omdat ondertussen niet alleen de muren in de hal met schimmels en mossen bedekt zijn maar ook die van de gildekamer. Na wat onderzoek naar subsidies en kostenverlagingen krijgt de gildeoverheid vrij mandaat van de leden tot maximaal fl. 3.000,-, dit op een kostenplaatje van fl. 4.000,- á fl. 4500, -.

"De studenten moeten ook maar hun bijdrage doen".

De geplande dak-reparatie wordt zo spoedig mogelijk uitgevoerd, toch zijn daarmee nog niet alle problemen opgelost, ook het dak-glas moet nog worden vernieuwd. Want nu er nieuwe dakbedekking op het gebouw ligt moet ook nog het dak-glas worden vernieuwd en dit zal gebeuren door enkele gildebreders.

Winterse weersomstandigheden stellen deze werkzaamheden weer zodanig uit dat we in de notulen van juni 1982 lezen:

GILDEKAMERS

"We vieren vandaag precies het éénjarig jubileum van de bedoeling het dak te maken".

Het karwei is een maand later, tegen betaling, uitgevoerd, niet door de gildebroeders maar door een goedkope "klusjesman".

Maar dan de hal nog, het lekt hier zoals het nog nooit gelekt heeft, reden om met regenweer niet in de hal te komen, het is levensgevaarlijk, zelfs met paraplu. Dus ook gebruik maken van de hal voor repetities trommen of vendelen is totaal onmogelijk geworden

We worden in mei 1983 door Centraal Woningbeheer gesommeerd het dak van de hal te repareren.

Want de burens hebben er last van. "De burens" is het toneelgezelschap Proloog, die hun decors in de aangrenzende ruimte maken en opslaan, dus weer nieuwe offertes gevraagd, deze variëren van een noodreparatie van fl. 1.000 tot een compleet nieuw dak van fl. 6.500, je voelt al aankomen waar het gilde voor gaat kiezen, inderdaad beslist de vergadering:

"dat met het oog op de toekomst de noodreparatie van fl. 1.000 goed genoeg is".

Het zou 4 à 5 jaar moeten helpen, dat moest genoeg zijn want intussen is het voor allen duidelijk geworden dat het gilde op niet al te lange termijn het pand "Kodijko" zal moeten verlaten. De noodzakelijke werkzaamheden worden nog wel gedaan, verder investeren in het gebouw is nu helemaal zinloos geworden, je ziet het gebouw steeds verder "de vernieling" in gaan, dit tot veler verdriet want:

"Het is toch een gildekamer geweest met een geheel eigen sfeer die velen in de toekomst zullen missen"

Jorisingilde Stratum wil dak repareren...

21-10-1982
Eindhovens
Weekblad

Het aloude Sint Jorisingilde in Stratum heeft al geruime tijd te kampen met de slechte toestand waarin zich het dak bevindt van het Schuttersgildecentrum in de Tongelresestraat. Daarvoor onderneemt het gilde momenteel verschillende acties die hopelijk tot het gewenste doel leiden.

Tegelijkertijd heeft „de guld” geld nodig voor de organisatie van verschillende gildeactiviteiten en voor de aanschaffing van gildematerialen.

Een zeer bijzonder doel dat de gildebroeders bij de in de loop van de komende maanden te entameren acties nastreven is gelegen in de aankleding van de leden van het St. Jorisingilde. Secretaris F. Kirchner zegt daarvan: „Wij hopen van harte dat onze inspanningen ertoe zullen leiden dat wij bij de patroonsviering in april van het volgend jaar in staat zullen zijn ons voor het eerst aan het publiek te kunnen presenteren in onze nieuwe uniformen. Daarvoor hebben wij een uniformfonds opgericht dat zich weliswaar in een groeiende belangstelling mag verheugen, maar dat toch

onherroepelijk meer geldelijke steun zal moeten zien te verkrijgen, willen wij het beoogde doel bereiken. Trouwens, dat dak gaat ons óók heel wat centjes kosten...”

Zaterdag vlooienmarkt

Een van de acties die het gilde onderneemt speelt zich aanstaande zaterdag 23 oktober af op het terrein van het Gildecentrum aan de Tongelresestraat 58a, gelegen vlak bij de ophaalbrug van het Kanaal, op het „Stratumse” deel. Deze vlooienmarkt, die vele verrassingen biedt, begint om 9.30 uur. Men moet er wel vroeg bij zijn, want om tien uur begint de veiling van het aangebrachte, waarbij de Stratumse bevolking royaal heeft geholpen.

GILDEKAMERS

BIJLAGEN-OPENING

Eindhoven, 3 mei 1968

Aan de Gildebroeders van het
St.Jorisgilde Stratum.

Hiermede hebben wij het genoegen U uit te nodigen tot de
bijwoning van de opening van onze Gildekamer in het voormalige
fabrieksgebouw Kodijko, Tongelresestraat 58, op zaterdag 11 mei 1968.

U wordt verzocht om 15.45 uur aanwezig te zijn (de
Gildebroeders in uniform met trommen en vendels). De
Zeereerwaarde heer Pastoor Dr. Harks zal eerst de
Gildekamer inzegenen, waarna de opening zal geschieden door
de Gildevrouw M.van Abbe-Hoffmann.

Na de opening zal er een receptie worden gehouden
tot 18.00 uur. Hierbij worden Bestuursleden van Kring
penland en van de Noord Brabantse Federatie van Schut-
gilden, alsmede de Overheden van de Gilden uit Kempen
en vele Gildevrienden verwacht.

's Avonds om 8 uur hopen wij de Gildebroeders van
het St.Jorisgilde Stratum met hunne dames weer in onze
kamer te zien. Er zal een koffietafel worden gegeven,
na wij de avond gezellig met elkaar hopen door te brengen.

Zondag 12 mei 1968 komen wij dan weer bij elkaar op
onze Patroonsdag te vieren. Samenkomst om 9.30 uur op
nieuwe Gildekamer voor bijwoning van de H.Mis, welke
worden opgedragen voor de levende en overleden leden van
ons Gilde. Na de H.Mis gaan wij een vendelgroot brengen
voor de Pastoor en Gildeheer A.J.A.van Abbe, waarna
naar onze Gildekamer trekken om gezamenlijk nog even
gezellig bij elkaar te blijven.

Gildebroeders er is door een aantal mensen van
Gilde enorm gewerkt. Toont Uw dankbaarheid door
getale aanwezig te zijn.

Met Gildegroeten en tot ziens

De Overheid van het St.Jorisgilde

Math.E.M.van der Voort,
B.Verblackt, Deken-Secretaris;
W.van Leuken, Deken-Penningmeester;
Fr.Bax, 2e Secretaris;
P.de Groot, Kapitein;
G.Bax, Koning;
R.Hurkx, Vaandrig.

telefoon 040-38521.

Eindhoven, 3 mei 1968.

Aan Heren Leden van:
De Gildevrienden van St. Jorisgilde
Stratum.
Het Kringbestuur Kempenland.
De Noord Brabantse Federatie van
Schuttersgilden.
De Overheden van de Eindhovense
Gilden.

Mijne Heren,

Het is ons een genoegen U mede te delen, dat de Gildekamer van ons Gilde in het pand Kodijko - Tongelresestraat 58 - a.s. zaterdag 11 mei 1968 in gebruik zal worden genomen. Na de inzegening om 16.00 uur door Pastoor Dr. Harks zal de opening geschieden door Gildevrouw M. van Abbe-H. Hierna zal er een receptie worden gehouden tot 18.00 uur.

Het zal ons een groot genoegen doen, indien ook U aanwezig wezig zou willen zijn.

Wilt U ons wel excuseren, dat wij U middels dit schrijven uitnodigen.

Wij hopen, dat het voor U geen beletsel zal zijn te wijlen van Uw belangstelling blijk te geven.

Tot zaterdag 11 mei a.s.

Inmiddels met hartelijke groeten

De Overheid van het St. Jorisgilde

Math. E. M. van der Voort, Voorzitter;
B. Verblact, Deken-Secretaris;
W. van Leuken, Deken-Penningmeester;
Fr. Bax, 2e Secretaris;
P. de Groot, Kapitein;
G. Bax, Koning;
R. Hurkx, Vaandrig.

GILDEKAMERS

1968

Toespraak opening Gildekamer Kodijko 11 mei.

DEEL I

"Gildeheer, Gildevrouw, Gildebroeders/Gildezusters en Gildevrienden.

Vandaag 11 mei 1968, negen dagen na de herdenking van het 458-jarig bestaan van het schuttersgilde St.Joris Stratum, is het voor ons een eer, dat Mevrouw M. van Abbe-Hoffmann deze kamer voor geopend zal verklaren. Alvorens haar hiervoor uit te nodigen, wil ik gaarne een schets geven over de totstandkoming van deze kamer. Jarenlang was er reeds behoefte aan een ruimte voor ons gilde om daar te kunnen samenkomen voor vergaderingen, aan een ruimte waar onze attributen veilig te kunnen opbergen, aan een ruimte waar onze tamboers en vendeliers kunnen oefenen. Dit alles meenden wij in dit gebouw te kunnen vinden. Daarom richtte het St.Jorisgilde Stratum een verzoek aan Heren Burgemeester en Wethouders om van deze ruimte gebruik te mogen maken. In ons verzoek aan Burgemeester en Wethouders stelden wij dat deze ruimte tevens dienstbaar gemaakt zou kunnen worden ten nutte van het gildenwezen in Eindhoven en Kempenland en dat wij voornemens waren van hieruit allerlei activiteiten te ontwikkelen. Burgemeester en Wethouders beslisten goedgunstig op ons verzoek. Wij zijn het Gemeentebestuur zeer erkentelijk hiervoor en wij betuigen hen onze hartelijke dank. Toen de goedkeuring binnen was, gingen wij, als overheid van het St.Jorisgilde Stratum, het gebouw een nader bekijken. Al gauw kwamen wij tot de bevinding, dat er ontzettend veel aan het gebouw moest worden opgeknapt en dat veel geld zou gaan kosten, tenzij wij met eigen krachten het een en ander zelf zouden kunnen doen. Ik mag U gerust zeggen, dat ik persoonlijk op een gegeven moment er geweldig tegen op begon te zien en dat ik voorstelde om alleen gebruik te van de oefenruimte voor tamboers en vendeliers. Toen was het echter onze 2e Secretaris, Frans Bax, die met zijn jeugdig enthousiasme het mij, ik mag het nu gerust zeggen, lastig begon te maken en mij voorspiegelde, dat de jonge leden zeker bereid zouden zijn er vele uren aan te besteden. Op een gegeven heb ik toen maar "ja" gezegd. Wij zijn begonnen met toestemming van de Firma van Engeland uit Schijndel met een gedeelte van het oude hotel "Royaal", gelegen aan de Vestdijk te slopen. De stenen, die hier vanaf kwamen, werden gebikt. Gildebroeder Bouwmans van het St.Catharinagilde Gestel zorgde voor het vervoer en onze gildebroeder Thijs Vermeulen kon aan het metselen van de muur voor deze kamer beginnen, ook de schoorsteen en de toog zijn door hem gemetseld. Thijs heeft er heel wat moeite mee gehad, maar het resultaat mag gezien worden. Thijs mag trots zijn op zijn werk; wij zijn trots op Thijs. Voor het timmerwerk moesten wij echter een beroep doen op een betaalde kracht. Het schilderwerk (verf gratis geleverd door de Firma Martin) is praktisch geheel gedaan door Frans Bax en Tiny van Erven. Zij hebben wekenlang samen enorm veel werk verzet. Het zeil, dat wij gratis op de kop konden tikken, werd gelegd door Joris en Walther Bax met behulp van Louis van Hoof. De gehele lichtinstallatie werd aangelegd door onze Deken Secretaris B. Verblackt. Gildebroeder Verblackt heeft dit op een deskundige en snelle wijze gedaan. Bovendien schonk hij nog een radio en ra-

GILDEKAMERS

dio grammofoon. Het glaswerk van de verlichting werd gesneden en gematteerd door Jac. Bax. Vanmiddag is de naam "Bax" al meerdere malen gevallen. U zult wel begrijpen, dat wij bijzonder dankbaar gestemd zijn ten opzichte van de familie Bax, die op zo'n voortreffelijke wijze heeft meegewerkt aan de totstandkoming van dit lokaal. Onze Vaandrig R. Hurkx zorgde voor het smeedwerk van de open haard en schonk bovendien een oliekachel. De Firma Lammers van Driel gaf de pop, die bij de open haard is opgesteld en die wij hebben gekleed in het herautenpak van ons gilde. De Dommelse Bierbrouwerij heeft liet meubilair in bruikleen afgestaan. Op korte termijn zal ook nog een biljart worden geplaatst. De gordijnen zijn een schenking van de Textielfabrieken De Haes-Holland, hier uit Eindhoven. De schutsboom, buiten op het terrein opgesteld, is een cadeau van de Firma Kuyken uit Heeze. De Stichting voor Outer en Heerd bood de twee toegangsdeuren en de kozijnen van deze gildekamer aan. Van de gildebroeders van ons gilde, die daadwerkelijk hebben medegewerkt, wil ik nog in het bijzonder noemen Frans Kirchner, Jackie Nagelkerke en Tonnie van der Voort. Allen, die op enigerlei wijze, hetzij door het geven van materiaal, hetzij door het verrichten van arbeid, hebben medegewerkt aan de totstandkoming van onze eigen Gildekamer, betuigen wij onze welgemeende dank. Het past ons nog een ogenblik stil te staan bij liet voor het gildenwezen zo tragisch overlijden van de Voorzitter van de Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland, Jos H.J.Schroeders, op 23 februari jl. Ongeveer 15 jaar heb ik als Secretaris van de Bond Kempenland, nauwe contacten met Voorzitter Schroeders gehad. Ik moet U zeggen dat ik hem nog dagelijks mis. Om de dankbaarheid van ons gilde te tonen voor al wat de heer Schroeders voor het gildenwezen heeft gedaan, hebben wij in ons lokaal plaats ingeruimd voor een foto van hem; een foto, waarop hij zo precies gelijkend is afgebeeld dat het is alsof hij voor ons staat. De foto is aangeboden door de Eindhovense gilden. Om dit geschenk hebben wij zelf gevraagd en wij zij dankbaar, dat wij deze foto hebben gekregen. Zoals U bekend zal zijn, heeft het St.Jorisgilde Stratum een gedeelte van de ruimte beschikbaar gesteld van de Stichting voor Outer en Heerd. Deze Stichting, die de belangen behartigt van de gilden van Kring Kempenland was onder leiding van de heer Schroeders bezig aan de verwezenlijking van een ontmoetingsruimte voor alle gildebroeders. Het werk is door het overlijden van de heer Schroeders abrupt afgebroken. Nu wij weer een beetje hersteld zijn van de schok, die diens overlijden teweeg bracht, zijn wij de afgelopen week begonnen met het werk van de heer Schroeders af te maken. Wij hebben liet volste vertrouwen dat wij het binnen enkele weken zullen kunnen afronden. Wij zijn dit ook wel aan de nagedachtenis van de heer Schroeders verplicht. De opening van de naast onze Gildekamer gelegen ruimte zal in het najaar geschieden. Ik ben reeds lang aan het woord geweest en daarom moet ik, alhoewel ik nog lang over het werk van de heer Schroeders zou kunnen bezig blijven, verder gaan met nog te vermelden dat het schilderij, dat U boven de open haard ziet hangen, een schenking is van Gildeheer A.J.A.van Abbe, welke reeds eerder is gedaan. Wij zijn bijzonder blij, dat dit zeer waardevolle schilderij, voorstellende, de helaas dit jaar overleden, Ere-Regerende Deken van ons gilde Hub.Holten en geschilderd door Hugo Brouwer, thans een ereplaats in ons lokaal mag innemen. Wij zijn Gildeheer van Abbe dankbaar, dat hij ons gilde

GILDEKAMERS

*steeds op voortreffelijke wijze heeft gesteund. Als wij b.v. denken aan de giften voor het uniformfonds, aan de schenking van 8 prachtige gildetrommen, die de namen van zijn kinderen dragen en een waarde van f 5.000,-- vertegenwoordigen, aan zijn financiële bijdrage van het in 1962 door ons gilde georganiseerde Landjuweel, dat f 17.000,-- kostte, waarvan de heer van Abbe een aanmerkelijk deel voor zijn rekening heeft genomen, dan zult U begrijpen, dat wij met grote dankbaarheid vervuld liet ons een grote eer achten, dat wij Mevrouw van Abbe, die steeds volledig achter het werk stond dat de heer van Abbe voor ons gilde deed, thans mogen uitnodigen onze Gildekamer voor geopend te verklaren.
w.g. Van der Voort R.D."*

GILDEKAMERS

SINT JORISGILDE STRATUM 1512

opening gildekamer

st joris
stratum

11 mei 1968

GILDEKAMERS

SINTJORISGILDE STRATUM 1512

NICO HOSKENS
JAN KIRCHNER
FRANS KIRCHNER
GUIDO BAX
JAC NAGELKERKE
TINY VAN ERVEN

MATHIEU VAN DER VOORT
WILLIE VAN LEIKEN JR.
THOMAS VAN DE WIEL
PIET DE GROOT
BERNARD VERBLACHT
TON VAN DER VOORT
THIJS VERMEULEN
WILLIE VAN LEIKEN SR.
FRANSTAX

GILDEKAMERS

SINT JORISGILDE STRATUM 1512

MATHIEK VAN DER VOORT
GILDEVROUWE VAN ABBE HOFFMANN

PASTOOR HARKS

GILDEHEER VAN ABBE
WILLIE VAN LEUKEN SR.

REIN HURX

GILDEHEER VAN ABBE EN GILDEVROUWE VAN REBE HOFFMANN

GILDEKAMERS

SINT JORISGILDE STRATUM 1512

THOMAS VAN DE WIEL

GILDEHEER

TON VAN DER VOORT

PIET DE GROOT

MATHEU VAN DER VOORT

WILHELM VAN LEUKEN SR.

PASTOOR HARKS

GILDEHEER
EN -VROUWE

BERNARD VEEPLAECT

THOMAS VAN DE WIEL

SINT JORISGILDE STRATUM 1512

GILDEKAMERS

MATHIEU VAN DER VOOR
EN GILDEHEER VAN ABBE

GILDEKAMERS

SCHILDERIJ
VAN
HUUB HOLTEN

MATHIEU VAN DER VOORT

GILDEHEER EN -VROUWE

GILDEVRIEND J.D. VAN DER HARTEN

ERE-DEKEN PASTOOR HARKES

GILDEVROUW VAN AMEL-HOORNIK

SINT JORISGILDE STRATUM 1512

GILDEKAMERS

WALTHER BAX
WILLIE VAN LEUKEN SR.

SINT JORISGILDE STRATUM 1512

GILDEKAMERS

THOMAS
VAN DE WIEL

REIN HURKX

PIET DE GROOT

FOTO
JOS SCHROEDERS

MATHIEU VAN DER VOEDT

WILLIE VAN LEUKEN SR

BERNARD
VERELAKT

SINTJORISGILDE STRATUM 1512

GILDEKAMERS

PIET DE GROOT EN WILLIE VAN LEUKEN SR.

KLAAS VLEMMIX

GILDEVRIEND
J.D. VANDER HARTEN

FOTO:
JOS.SCHROEDERS

KAREL VERMEEREN

MATHEU VAN DER VOORT

KLAAS VLEMMIX
EN
THOMAS VAN DE WIEL

GILDEKAMERS

BIJLAGEN-BAR

KOFFIE	0.75
Pils-GLAS	0.85
Pils- FLES	1.15
OUd- BRAUW.	1.15
TRAPPIST	2.95
SPATJE	2.30
BACARDI-COLA	2.75
BACARDI	2.25
WHISKY	1.90
VIEUX	1.15
BESSEN- JEN.	1.15
JWAG- JEN.	1.15
BRANDEWIJN	1.15
SHERRY	1.05
WYN	1.05
TOMATENSAP	1.05
BITTER-LEMON	1.00
APPELSAP	1.00
CASSIS	1.00
TONIC	1.00
SPA- CITRUS	1.00
SPA- NATUURL	0.80
JUL-DE-CRANBE	1.45
CHOCOMEL	1.35
COLA	0.70
SEVEN-UP	0.70
LINAS	0.70

KOFFIE	0.75
Pils-GLAS	0.85

SINT JORISGILDE STRATUM 1512

GILDEKAMERS

Officiële (in de vergadering gekozen) beheerders zijn achtereenvolgens geweest:

Willie van Leuken sr. ;
 Jac Bax;
 Jan Nagelkerke;
 Jan Huijbers;
 John van de Wijgert;
 Jan Semler;
 Jan Huijbers.

DEEL I

Officieel zijn er, volgens de notulen, in de periode 1968-1990 ook drie hulpbeheerders in functie geweest (Jo Jonkers, Jan Semler en John van de Wijgert) en hebben anderen als zodanig gefunctioneerd (Jan Nagelkerke met vrouw Paula en zoon Jack/Jac Bax met vrouw M. Bax-van Diessen).

Willie

Jan N.

Jan H.

John

Jan S.

GILDEKAMERS

BIJLAGEN-INTERIEUR

GILDEKAMERS

SINT JORISGILDE STRATUM 1512

GILDEKAMERS

SINT JORISGILDE STRATUM 1512

GILDEKAMERS

GILDEKAMERS

BIJLAGEN-AFBRAAK (een greep uit de (digitale) bestanden)

GILDEKAMERS

Gildeheer: A. van Abbe.
Gildevrouw: M. van Abbe-Hoffmann.
Ere-Dekenen: Dr. G. Borrie, burgemeester van Eindhoven,
Mr. J. van der Lee, lid van de Raad van State,
Past. J. v.d. Sanden, Sint Jorisparochie,
Drs. J. Sicking, oud pastoor Sint Jorisparochie.

AAN:
het College van Burgemeester
en Wethouders der gemeente
Eindhoven
Stadhuisplein 1
5611 EM EINDHOVEN

Eindhoven, 14 september 1983

Zeer geacht College,

Graag willen wij reageren op de inhoud van de adviesnota "Uitgangspunten voor de ontwikkeling van de Iriswijk" die in augustus jl. aan de bewoners van de Iriswijk - Oude Haven is verzonden, en dan natuurlijk in hoofdzaak op dat gedeelte dat op het gildeterrein van toepassing is.

In dit informatieblad is sprake van een bestemming van dit terrein voor kleine, startende ondernemingen. Wij hebben steeds de stille hoop gehad dat de vijftien jaar dat ons gilde nu gebruik maakt van gebouw en terrein nog met vele jaren verlengd zou kunnen worden. Wel heeft de zorg voor een toekomstige bestemming ons steeds veerhouden de totaal door het gilde in gebruik zijnde ruimte een complete face-lift te geven, alhoewel de laatste jaren steeds versneld vele werkzaamheden zijn verricht; om er enkele te noemen:

- de complete vernieuwing van het dak
- de opknapbeurt van de Gildekamer
- de totale opknapbeurt van de "Schroedersruimte" (daar is een compleet nieuwe vloer gelegd en is de zaal compleet heringericht voor o.a. gebruik als kantoorruimte van de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden).

Juist in de overheidsvergadering van augustus is de beslissing gevallen tot een opknapbeurt van de grote hal met (na gesprekken tussen Centraal Woningbeheer, zeeverkenner, Proloog en gilde besloten) een vernieuwing/renovatie van het dak en reparatie van de afvoeren om overlast bij de burens te beperken. Dit om slechts enkele (kostbare) werkzaamheden te noemen.

- 2 -

Secretariaat: Condensatorstraat 14, 5641 TJ Eindhoven.

Postgiro: 11.37.263

- 2 -

In uw informatieblad wordt gerept over de onbetaalbaarheid van het wegnemen van de rommelige indruk aan het havenhoofd door afbraak van bepaalde panden. Wij denken dat het gildeterrein één van de niet-rommelige uitzichten is die er de laatste jaren best mogen zijn. Het terrein wordt momenteel prima onderhouden, een verharde parkeerplaats is onlangs aangelegd, het gras wordt zeer regelmatig kort gehouden en in het afgelopen voorjaar is gezorgd voor een uitgebreide aanplant om het terrein met het klimmen der jaren en daarmee het klimmen van de planten een steeds fraaier uitzicht te geven. Wat dat betreft valt de rommelige indruk nogal mee, het terrein zou de komende tijd zelfs uit kunnen groeien naar een prima groenvoorziening in de binnenstad, hetwelk reeds lang gebeurt zou zijn tegelijk met een verfraaiing van het aanzicht van het gebouw als wij in het verleden een garantie voor vele jaren gebruik hadden kunnen krijgen wat betreft gebruik van gebouw en terrein. Deze hoop hebben wij steeds gehad maar ook grote angst voor het moment van andere gemeentepannen met dit terrein.

Wij menen dat er mogelijkheden moeten zijn voor inpassing van gilderuimte en gildeterrein in het industrieterrein, ja zelfs tot een verfraaiing van een dergelijk terrein zou kunnen leiden door afscherming van een gedeelte van deze industrie met een groenstrook waarop diverse gilde-activiteiten plaats kunnen vinden en dat geheel door het gilde kan worden onderhouden. Wij nemen aan dat een gedeelte van het terrein toch niet bebouwd kan worden in verband met de onderliggende rioleringsstelsels en doorloop van riviertje De Laak.

Over dergelijke plannen zouden wij graag eens met u van gedachten willen wisselen alvorens tot een finale uitwerking uwerzijds van deze plannen zal worden overgegaan. Daarna zouden wij eventueel zelf tot een gedetailleerde uitwerking van onze gedachten kunnen (laten) overgaan. Trouwens over het geheel van de plannen zouden wij graag nadere mondelinge informatie ontvangen mede met het oog op de vele plannen die er nu al bij ons gilde liggen betreffende het gebouw, zie de eerdergenoemde hal, een complete brandblusinstallatie ligt momenteel klaar ter installatie alsmede een nieuw electriciteitscircuit. Zijn de aangekondigde plannen snel te verwezenlijken door de gemeente (afbraak van huizen, verdwijnen van BBA naar een ander terrein, bouw industriepanden) of gaat deze verwezenlijking nog vele, vele jaren duren en loont het dan toch nog de moeite vele duizenden guldens te investeren (ook omdat het gilde misschien inpasbaar is in de plannen)?

- 3 -

Zeer verheugd zijn wij in elk geval wel dat de problemen van het gilde bij uw plannen duidelijk naar voren zijn gekomen en dat u bereid bent daarover mee te denken.

Een eigen ruimte is van zeer groot, zo niet van levensbelang, voor ons gilde en van belang voor andere organisaties en verenigingen in het verleden en nu nog steeds.

Voor deze eigen vestiging, vijftien jaar geleden, leed ons gilde nog slechts een kwijnend bestaan wat vooral de huisvesting als oorzaak had.

Aktieve gildebroeders waren er nog slechts weinig, actieve jeugd nagenoeg niet meer. Vrouwen en kinderen van gildebroeders hadden buiten de jaarlijkse feestavond nog nooit erg veel met het gilde van doen gehad. Slechte vergader- en oefenruimte en een verlies over de jaren heen van vele belangrijke gilde-attributen waren het gevolg (dat lag mede aan de zeer ongeïnteresseerde houding van de cafébaas bij wie het geldverdiene voorop stond).

Kruisboogschieten had ons gilde slechts sporadisch gedaan, het geweeschieten lag stil omdat op de schutsboom aan het Animalieterrein wegens gevaar niet meer geschoten mocht worden.

Een groep gildebroeders bij wie dit afglijden van het gilde erg aan het hart ging, was al enkele jaren op zoek naar een geschikte ruimte om met deze ruimte als basis het gilde weer tot volle bloei te kunnen brengen. Dat lukte in 1967 met volle medewerking van het gemeentebestuur. Na vele maanden werken aan het gebouw kon de gildekamer in april 1968 officieel geopend worden.

Vanaf dat moment is het bergop gegaan met ons gilde, vele niet-actieve gildebroeders werden weer actief. Vele nieuwe leden meldden zich aan, er werd weer geëfend in trommen en vendelen, ons gilde groeide uit tot één van de grotere kruisbooggilden (overigens gaat punt C van deel IX uit uw adviesnota o.i. hier niet op. Kruisboogschieten is geruisloos, het terrein voldoet aan de voorschriften en het geeft geen hinder en overlast aan de omgeving).

Er werd weer geweergeschoten, zij het op de terreinen van bevriende gilden en deze groei duurt nog voort, zo goed dat we ons laatstelijk hebben moeten afvragen of deze groei niet een beetje getemperd moet worden om alles een beetje geleidelijker aan te kunnen laten verlopen.

Een (voorlopige) kroon op het werk is dit jaar gekomen. Ons gilde heeft geheel in nieuwe kostuums en hoeden en met een grote deelname van de gildebroeders op twee gildedagen twee prijzen gewonnen voor het mooiste gilde, een derde prijs in Zesgehuchten en een eerste in Dommen.

Trots zijn we nu op ons gilde, maar daarmee wordt de angst natuurlijk steeds groter om weer af te glijden naar het nivo van 1968.

Maar er is niet alleen iets gebeurt op het gebied van de "zuivere" gilde-activiteiten. Er is een vriendenklub gegroeid waarbij vrouwen en kinderen ten nauwste betrokken zijn.

De dames kunnen met kinderen meedoen aan en meereizen naar alle activiteiten en de deelname op de gewone gezellige bijeenkomsten op elke zondagmorgen schommelt momenteel tussen de 40 en 80 personen zonder dat er daar enige verplichting uit voortvloeit (een cafébaas bijvoorbeeld die alleen maar de kassabel wil horen en daar zijn medewerking aan het gilde op afstemt).

Vele andere sociale activiteiten worden het gehele jaar door georganiseerd voor de gehele groep (gildebreders, dames en kinderen). U kunt daar onze jaarverslagen van de laatste jaren op naslaan. Deze zeer belangrijke activiteiten zijn de eersten die wegvallen bij het niet kunnen gebruiken van een eigen gildekamer.

Een voordeeltje voor vele andere verenigingen en overkoepelende gilde-organisaties is dat wij deze behulpzaam zijn geweest of nog zijn door onze ruimtes (om niet) ter beschikking te stellen.

We noemen daarbij een naaikransje, drumband, koor, karnavalsvereniging, orkest, District Eindhoven, Kring Kempenland, Noord-Brabantse Federatie, Europese Federatie, volksdansgroep, dit om er enkele te noemen.

Op het buitenterrein heeft ons gilde vele groepen kunnen ontvangen ter verdere kennismaking met het gildewezen. Hoogtepunten hiervan zijn wel geweest de open dagen voor de bevolking met daarvan veer de publieksskampioenschappen van 1982 in het kader van Eindhoven 750 jaar, als uitschieter.

Ons gilde heeft door de ruimte vele financiële akties kunnen ontplooiën met in 1982 bv. een grote vlooiemarkt als sluitpost voor de kosten van de uniformen van 1983.

Zo zijn er nog vele, vele redenen te noemen waarbij het totaal van deze redenen zal aantonen dat een eigen ruimte van levensbelang is voor ons gilde.

Een centrale ligging heeft daar bovenop nog vele voordelen. Te denken valt aan de genoemde gilde-organisaties welke gebruik maken van het gebouw (alle vergaderingen vinden hier plaats) kantoor resp. serviceburo van de Kring draait momenteel in deze ruimte. Verder zijn hier de archieven van de Kring Kempenland, Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden en Stichting Outer en Heerd gevestigd.

De Districtsoefeningen in o.a. vendelen op zondagmorgens. Het schietterrein wordt door diverse gilden als oefenterrein gebruikt.

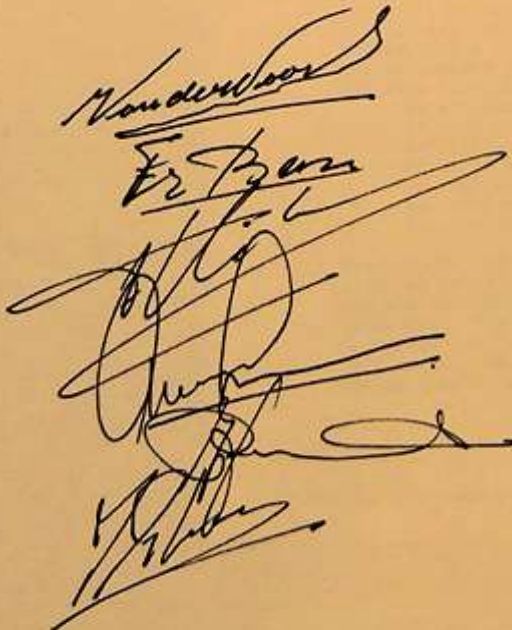
- 5 -

Omdat de leden van het gilde over de gehele stad verspreid wonen is de centrale ligging van groot belang. Het gebouw staat in de "bevoonde wereld" en is daarmee al beter beveiligd.

Om een verdere indruk te krijgen van een jaartje St. Jorisgilde Stratum, zenden wij u bijgaand ons laatste jaarverslag. Dat onze brief niet alleen uit eigenbelang is ingegeven maar ook het gemeenschappelijk en cultureel belang van de gilden in het algemeen dient, moge blijken uit de ingezonden brieven van de overkoepelende gilde-organisaties.

Wij hopen dat wij u hiermede voorlopig voldoende hebben geïnformeerd en dat u ons spoedig wilt uitnodigen voor een gesprek zodat wij (naar wij hopen) nog een geruime tijd zullen hebben voor een gedetailleerde toekomstplanning van ons gilde.

Hoogachtend,
namens de overheid en
leden van het Sint
Joris Gilde Stratum,
de Dagelijkse Overheid,

M. van der Voort, Regerend Deken

F. Bax, Jonge Deken

F. Kirchner, Deken Schrijver

A. van der Linden, Deken Penningmeester

P. van de Heuvel, Koning

J. Jonkers, Kapitein.

datum?

Informatie aan de leden van het
St. Joriskilde Stratum, inzake de stand van
zaken m.b.t. de bouw van ons nieuwe gildehuis.

Omdat er de laatste week enkele berichten over ons nieuw gilde huis in de krant hebben gestaan lijkt het ons verstandig om zelf aan onze leden de gewenste informatie te verstrekken.

11 Mei 1968 opende Gildevrouw Marijke van Abbe-Hoffmann onze gildelokatie aan de Tongelresestraat 58a, in de voormalige fabriek van Kodijko.

Naast de ruimte in het gebouw 744 M2. kregen wij de beschikking over een terrein waarop wij 5 schutsbomen voor het verticale kruisboogschieten hebben geplaatst. Wij kunnen daardoor een paar keer per jaar enkele grote schietwedstrijden organiseren. Dit laatste van bijzonder belang om onze gildekas te voorzien van de nodige geldmiddelen voor onze activiteiten; attributen, enz.. Ook voor de opleiding en oefenen van onze vendeliers hebben wij de betreffende ruimte en het terrein hard nodig.

De Gemeente Eindhoven die ons het gebouw gratis ter beschikking stelde, onder de konditie dat wij zelf voor het onderhoud zouden zorgdragen, deelde ons mede dat wij in het gebouw en op het terrein kunnen blijven zitten, tot het tijdstip waarop de Gemeente de grond zelf nodig heeft, maar ook pas nadat wij over een nieuw gebouw en ruimte zouden beschikken die naar onze zin is.

In Augustus 1983 publiceert de Gemeente Eindhoven een informatie bulletin:

Aan de bewoners van de Iriswijk-Oude Haven.

I. "Zoals U weet is de aanpak van het gebied Iriswijk-Oude Haven al een tijdlang in de pen. Volgens de vervolgnota stadsvernieuwing, die in Juni 1982 is vastgesteld, is het van belang Uw buurt aan te wijzen tot revalidatiegebied. Dit houdt in dat er gewerkt moet worden aan woning en buurtverbetering. Maar een definitief besluit heeft de Gemeenteraad nog niet genomen."

II. "Aan de kop van de Tongelresestraat bij het Eindhovens kanaal ligt het terrein van het schuttersgilde (terrein nr.8). Voorgesteld wordt dit terrein voor bedrijven te bestemmen, zodat een voorzetting ontstaat van de strook bedrijven langs het kanaal. Deze bestemming is ook al vastgelegd in de structuurschets voor het centrumgebied. VOOR HET GILDE MOET DAN WEL EEN ANDER TERREIN WORDEN GEZOCHT."

GILDEKAMERS

s'Hertogenbosch 15 September, 1983.

Aan het College van
Burgemeester en Wethouders van de
Gemeente Eindhoven.

Schuttersgildencentrum Eindhoven.

Hooggeacht College,

De Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden maakt vanaf de ingebruikneming van het Schuttersgildencentrum te Eindhoven, Tongelresestraat 58a, gebruik van de gildekamers voor het houden van vergaderingen van de federatie-commissies voor het Vendelen; het trommen/bazuinblazen; het boogschieten; het standaardrijden; het gewerschieten; de studie en archiefcommissie; de tentoonstellingscie en ook voor de bestuursvergaderingen.

Bij het houden van vergaderingen van de Europese Gemeenschap van Schuttersgilden in dit gebouw treden wij als gastheer op, waarbij een dankbaar gebruik gemaakt wordt van de accomodatie aanwezig in de gildekamers.

Ook is in het gebouw ons federatiebureau gevestigd en het federatie-archief ondergebracht.

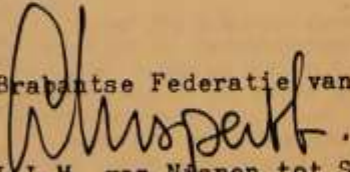
De centrale ligging in de gemeente Eindhoven van het gebouw en de ruime parkeergelegenheid maken voor onze federatie het vergaderen in Eindhoven tot een waar genoegen. Na afloop van de vergaderingen wordt door de deelnemers daaraan, die uit geheel Noordbrabant komen, dikwijls nog gaarne een bezoek gebracht aan het centrum van de stad.

Door de zelfwerkzaamheid van gildebroeders is het gebruik van de ruimten voor onze federatie praktisch kosteloos. Onze federatie is door het ontbreken van financiële middelen ook niet in staat elders een ruimte te huren.

Wij spreken de hoop uit dat dit gildencentrum gehandhaafd kan blijven ten nutte van de Eindhovense Gilden- de Gilden uit Kempenland en het Noordbrabantse Gildewezen.

Wij zijn U hiervoor bij voorbaat zeer dankbaar.

De Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden

Jhr. Ir. L.L.M. van Nispen tot Sevenaer, Voorzitter.

Peperstraat 16, Den Bosch.

BOND VAN SCHUTTERSGILDEN KRING KEMPENLAND
AANGESLOTEN BIJ DE NOORDBRABANTSE FEDERATIE VAN SCHUTTERSGILDEN

Burgemeester en Wethouders
Gemeente Eindhoven
Stadhuisplein 1
5611 EM Eindhoven

Waalre 30 augustus 1983

Edelachtbare Heren.

Betreft: Renovatie Iriswijk en Oude Haven.

Uit uw informatiebulletin betreffende bovengenoemde renovatie lezen wij dat voorgesteld wordt het terrein nr 8 waarop thans het Schuttergildecentrum gevestigd is aan te wijzen als bedrijventerrein. Dit zal inhouden dat dan het Schuttersgildecentrum verplaatst dient te worden naar elders, hetgeen wij zeer zouden betreuren.

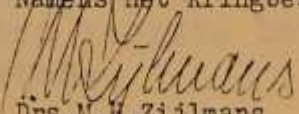
Het centrum is niet alleen voor de 10 Eindhovense gilden, maar eveneens voor de 43 andere bij de Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland aangesloten gilden een belangrijk ontmoetingscentrum.

Wekelijks worden in dit centrum vergaderingen en/of commissiebesprekingen gehouden; waaronder de kringbestuursvergaderingen en algemene vergaderingen. Daarnaast dient het centrum voor training en opleiding van vendeliers en tamboers; terwijl er tevens op het terrein regelmatig schietwedstrijden gehouden worden met de kruisboog.

In het centrum zijn tevens ondergebracht het servicebureau en secretariaat ten behoeve van de Brabantse gilden, en er bestaan vergevorderde plannen voor het vestigen van een informatiecentrum en archief.

Voor al deze doeleinden, speciaal die voor de opleiding van vendeliers en tanboers is het centrum bijzonder gunstig gelegen en wij zouden het ten zeerste betreuren indien wij dit terrein zouden moeten verlaten.

Hoogachtend
Namens het Kringbestuur

Drs. M.H. Zijlmans
Kringvoorzitter.

J.A.M. Govers
Kringsecretaris.

GILDEKAMERS

Eindhoven 13 september 1983

BOND VAN SCHUTTERSGLDEN KRING KEMPENLAND
AANGESLOTEN BIJ DE NOORDBRABANTSE FEDERATIE VAN SCHUTTERSGLDEN

District Centrum van de bond van Schuttersgilden
Winterjanstraat 29 5632 MJ Eindhoven.

Aan het college van burgemeester en
wethouders.

Stadhuisplein 1
5600 RB Eindhoven.

onw, Adviesnota Iriswijk,

Geacht college,

Naar aanleiding op de inhoud van de adviesnota "Uitgangspunten voor de ontwikkeling van de Iriswijk" willen wij, als bestuur van het District Centrum van de bond van schuttersgilden kring kempenland, met name reageren op het gedeelte wat betrekking heeft op het schuttersgildecentrum (voormalige kodijko)

Wij willen U wijzen op het belang van dit gildecentrum voor o.a. de Eindhovense- en schuttersgilden uit omliggende gemeente. Het gildecentrum heeft sinds z'n bestaan in 1968 een echte centrumfunctie gekregen, zoals uit onderstaande opsomming zal

blijken, -Opleiding Vendeliers s'Zomers op het buitenterrein
s'Winters in de grote binnenhal
-Vergadering van de bij het district Centrum aangesloten gilden.
-Vergaderingen diverse technische commissies.
-Kruisboogschietwedstrijden kring kempenland.
-Vertrekpunt gilden wanneer ze een gezamenlijk optreden verzorgen.
-Contactplaats vele eindhovense gildebreeders op op vrijdagavond en de zondagmorgen.

Als bestuur van het district Centrum vertrouwen wij erop dat U, gezien het belang wat wij als eindhovense schuttersgilden bij dit schuttersgildecentrum hebben, van het voorgaande notie zult nemen.

Hoogachtend,

E.A.G.Reker raadsheer Centrum

copi, St. Jorisgilde Stratum

VERTREK.GKM disk 3 1/2" gildekamer

Afbraak van het Schuttersgildencentrum "KODIJKO"

Geruchten zijn er om verspreidt te worden. Daarnaast steekt een gerucht vlug de kop op en gaat een eigen leven lijdén. Zo doen de eerste praatjes over afbraak van het pand "Kodijko" al snel in 1974 de ronde. De vergadering van juni, met in het achterhoofd nog de oude gildekamer moeilijkheden, vraagt de overheid snel naar de juistheid van dit gerucht te informeren. Wat in april nog rondging kon tot veler opluchting in juni ontzenuwd worden. Het is gebleken dat het gebouw de eerste vijf jaar niet gesloopt gaat worden. Toch niet helemaal gerust zal de Regerend deken zal navraag doen naar plannen voor het terrein en de omgeving voor de komende tijden. Die blijken er officieel niet te zijn; misschien in een ambtelijke bureaula?

Dan komt in november 1979 het bericht dat de gemeente Eindhoven heeft plannen voor een vierbaansweg langs het kanaal te leggen. De vergadering vraagt zich af wat de konsekwenties van deze plannen voor het gilde zijn. Maar voorlopig blijven het plannen; het gilde kan weer verder.

Dan duikt in december 1981 het gerucht op dat er sprake is van woningbouw op dit terrein. De Regerend Deken heeft juist vandaag nog telefonisch vernomen dat er totaal geen zicht is op hoelang we nog kunnen blijven in dit pand. Het bericht heeft dus een grond van waarheid?

Als in januari 1982 bij de gemeente geïnformeerd wordt, op diverse afdelingen is nergens iets bekend van bouwplannen maar helemaal gerust is niemand. Waar het gilde wel aan denkt is het in redelijke staat houden van het gebouw en de omgeving. Niet alleen voor zichzelf maar ook om in de toekomst iets sterker te staan met het vragen naar deze of andere lokatie voor definitieve vestiging van het gilde. Het buiten terrein wordt opgeknapt, het hout geschilderd en het dak gerepareerd. Dit alles met beperkte geldmiddelen in verband met de toekomst.

Elk weldenkend mens kan weten dat geruchten op de duur geen gerucht meer is maar wel de nuchtere waarheid. Zo komt de gemeente Eindhoven in augustus 1983 met een ambtelijke adviesnota voor het gebied "Iriswijk - Oude Haven" Het is een vervolgnota stadsvernieuwing vorig jaar opgesteld. Het gilde is in rep en roer. Wat nu...? Wat gebeurd er met ons en het schuttergildencentrum...? En nog veel meer vragen.

De vergadering van september 1983 is enigszinds onrustig geen wonder ook de gemeentelijke plannen met de Iriswijk zullen worden besproken. In augustus is door de overheid van het gilde reeds gesproken verband met de gemeentelijke plannen voor de Iriswijk en de daarmee verband houdende toekomstige bestemmingsverandering van het gildeterrein tot bedrijventerrein in een aparte bestuursvergadering een uitgebreide brief opgesteld als eerste

reactie naar het gemeente bestuur. Deze brief wordt ter vergadering voorgelezen en akkoord bevonden. Ook zullen wij de Bond van Schuttersgilden kring Kempenland, de Noord Brabantse Federatie van Schuttersgilden en Distrikt Eindhoven vragen steunbrieven naar het gemeentebestuur te verzenden. Besloten wordt alvast een commissie in te stellen welke alvast een plan op tafel probeert te krijgen voor het verkrijgen op kortere en langere termijn van de nodige financiën. Andere commissies (bouwkommissie, terreinkommissie ed) worden nog niet ingesteld, eerst wordt het eerste gesprek met het gemeentebestuur afgewacht ontruiming is zeker niet op korte termijn daar alle procedures met inspraak nog afgewerkt moeten worden.

In de commissie nemen zitting;

Gijs Spoor, Wim Tops, Walter Bax, Harrie Malingré, Albert Roxs.

De vergadering oktober 1983 wacht vol spanning wat besproken is op het gemeentehuis met betrekking tot de gemeentelijke plannen voor de Iriswijk. De Regerend Deken geeft uitleg van het gesprek dat afgelopen woensdag met de heer Bressers van de gemeente Eindhoven is gevoerd. Een korte weergave:

"Afdeling stadsontwikkeling zal van ons terrein de bestemming industrieterrein voorstellen. Dit voorstel komt in de commissievergadering van november en bij akkoordbevinding door deze commissie in de raadsvergadering van januari 1984.

Gaat de Gemeenteraad ook akkoord dan wordt direct de afdeling stadsinrichting opdracht gegeven een ander terrein voor ons te zoeken.

Zouden de Raadskommissie en de Gemeenteraad overgaan op de bestemming woningbouw (wat ook de Iriswijk bevolking wil) dan zal dit veel langer gaan duren. Voor woningbouw start dient ook eerst het BBA terrein vrij te komen de gemeente zelf zal daar echter geen initiatieven voor nemen.

Op dit terrein blijven zou in geen van de twee gevallen kunnen.

De beste weg lijkt nu te starten met het gaan proberen de commissieleden op onze gedachtengang te krijgen. Een speciale bestuurvergadering over dit punt zal dinsdag a.s. worden afgesproken".

Uit de vergadering komt nog de opmerking dat de handboogschietvereniging Unitas zonder schietbaan komt te zitten, zij zouden graag de mogelijkheid willen onderzoeken om van ons gebouw en terrein gebruikt te kunnen maken.

Ook nog in dezelfde vergadering stelt Rob Smits (gast en [student] bewoner boven de gildekamer) voor een gespeelde film te maken over het gilde met betrekking tot alle activiteiten in en om het gildegebouw. Het lijkt de vergadering een zeer mooi document voor de toekomst te kunnen worden, zeker in het licht

bezien van het verdwijnen van dit gebouw en de gehouden activiteiten. De gildebreeders zullen graag hun medewerking verlenen en zien verdere uitgewerkte plannen van Rob Smits met belangstelling tegemoet

Best. vergadering 24 okt.

Wat losse gedachten werden in de vergadering van de overheid op 24 oktober geopperd o.a.

Kontakt opnemen met Iriswijk, Zeeverkenner, Proloog.

Raadskommissieleden straks uitnodigen. (hier moet in elk geval wel commentaar naar toe)

Unitas en Ogio hierin betrekken. (Ogio heeft minstens een 90 meter baan nodig).

Overkoepelende gildeorganisaties er steeds verder in betrekken
Grond kopen (eventueel samen met andere clubs)

Kommentaar aan de commissie mede laten ondertekenen door de overkoepelende gildeorganisaties.

Alvast afgesproken.

Van der Voort informeerd bij grondzaken van de gemeente Eindhoven.

Frans Bax neemt kontakt op met het Iriswijk bestuur en probeert voor a.s. zondag een bijeenkomst te beleggen. De vergadering met enkele mensen uit de wijk heeft weinig opgeleverd. Zij staan voor alleen woningbouw in deze hoek van de wijk zonder aanwezigheid van het gilde.

De financiële commissie intussen ook niet stilgezeten heeft op 9 december 1983 heeft een klein plan uitgewerkt en ter vergadering voorgesteld om weer een soort vriendengilde op te richten Deze moeten jaarlijks minstens 250, aan het gilde schenken. Als tegenprestatie zal men een vendelhulde kunnen brengen en jaarlijks een schietwedstrijd met gezellig onderonsje. Albert heeft enkele mensen gepolst en heeft redelijke belangstelling ondervonden. Om dit plan te ondersteunen vraagt hij een soort beschrijving van het gilde en activiteiten; als hulpmiddel om het plan een officieler tintje te geven en daarmee eventuele kandidaten wat eerder over de streep te krijgen. Fr.Kirchner maakt dit concept. Er gaat een gerucht dat achter Animalie een groot verenigings terrein zou komen wordt nagevolgd.

Iriswijk enkele leden van de overheid met name Frans Kirchner en Math van der Voort hebben deze week twee gemeenteraads commissie vergaderingen bezocht waarin de gemeentepannen aan de orde kwamen.

Zeer in het kort geven ze in de vergadering van 10 februari het gehoorde weer.

Het ziet er naar uit dat; als ook de gemeenteraad straks met met de wijzigingsvoorstellen van vooral de commissie huisvesting en sociale zaken akkoord gaat, dit plan de lange baan opgaat; dat komt o.a.

-Het rehabilitatie gebied wordt uitgebreid

-omdat het vergrote gebied in overleg met belanghebbende ontwikkeld moet worden.
-omdat het hoofdaccent voor bebouwing van het gildeterrein wordt verschoven van industriële bouw naar woningbouw
-omdat er een plan moet komen voor het hele gebied ineens dus geen deelplannen zoals met het gildeterrein had gekund in de ambtelijke voorstellen. Het terrein had eventueel uitgeven kunnen worden aan een project ontwikkelaar voor de bouw van b.v. een industriehotel.

Een gewijzigd plan dat mits de gemeenteraad de amendementen van gedeeltelijk CDA, PPR, PSP, D66 en PVDA. volgt vele jaren van plannen en pogingen tot financiering zal gaan vergen.

Nadat bekend is wat de gemeenteraad uiteindelijk verder wil dient een groepje uit ons gilde samengesteld te worden om een planning te maken over de langere termijn toekomst van ons gilde betreffende de huisvesting. (bezien of handhaving in de nieuwe situatie straks beter mogelijk is, het wel dan niet op korte termijn hervatten van het groot onderhoud enz.)

Verg. maart besluit de commissie in te stellen voor de nabije toekomst en de mogelijke consequenties daaraan verbonden.

GILDEKAMERS

**gemeente
eindhoven**

dienst
beheer woningen
en gebouwen

stadhuysplein 4

telefoon (040) 38 97 40

17-7-89

ontvangen
28 juli
1989

AANGETEKENDE
BRIEF AFGEHAALD
19 AUG. '1989

dienst beheer woningen en gebouwen
postbus 2324, 5600 CH Eindhoven

St. Jorisgilde Stratum
~~Van Noord-Brabantse Federatie van~~
Schuttersgilden
Tongelresestraat 58
5611 VK EINDHOVEN

doorkiesnummer
387407

onderwerp
Beeindiging gebruik.

uw brief van

uw kenmerk

datum
17 juli 1989

cas kenmerk
VHG/89J014384

Geacht bestuur,

Bij brief van 24 oktober 1984, welke u bijgevoegd aantreft, werd aan het St. Jorisgilde toestemming verleend het reeds in gebruik zijnde gedeelte van het Kodijkocomplex te blijven gebruiken.

Op 20 juni 1988 werd de ontruimings- c.q. slooplijst door de gemeenteraad vastgesteld.

Hierbij werd besloten het onderhavige complex te slopen ter realisering van het integraal plan Iriswijk/Oude Haven ten behoeve van de huisvesting voor midden- en kleinbedrijf.

Ik zeg u derhalve het gebruik op van het bij u in gebruik zijnde gedeelte van het complex, per 1 november 1989 en zeg u tevens aan, dit gedeelte per deze datum te ontruimen.

Deze brief wordt u zowel per aangetekende als per gewone post toegezonden.

Vertrouwende op uw medewerking.

Hoogachtend,

de directeur.

bijl: 1
dict: RW
typ : JB/77941
coll

kas open van 9.00 tot 12.30 uur

postgiro 1139860
bank N.M.B. 66.31.15.418
bij betaling notanummer vermelden

GILDEKAMERS

Aan de Hoogedelgestrengste Heer H. Timmermans,
Direkteur van de Dienst Beheer Woningen & Gebouwen,
Stadhuisplein, Eindhoven.

AAANTEKENEN.

Zeer Hooggeachte Heer Timmermans,

Naar aanleiding van Uw brief dd. 17 Juli 1989,
die wij als aangetekend stuk op 11 Augustus 1989 in ontvangst hebben
genomen, waarin U ons verzoekt het pand en terrain "Kodijko" voor 1
November 1989 te willen verlaten, delen wij U mede dat wij zo ons dit
enigszins mogelijk is aan Uw verzoek op correcte wijze willen voldoen.

Het beheer van de betreffende lokatie was voor-
heen in handen van de Dienst Gemeentewerken Afd. Onderhoud Gebouwen.
Op ons verzoek heeft het College van Burgemeester & Wethouders ons in
1967 deze lokatie gratis ter beschikking gesteld onder de toezegging
dat wij hiervan gebruik zouden kunnen maken tot het moment dat de Ge-
meente Eindhoven de lokatie dringend zelf nodig zou hebben, maar
niet voordat wij dan een andere lokatie hebben betrokken.

Wij zijn al enkele jaren bezig over een nieuwe lo-
katie. Inmiddels hebben wij een bouwvergunning voor ons nieuwe gilde-
huis aan de Boutenslaan ontvangen.

Eerst kort geleden is ons gebleken dat wij, ondanks
het feit dat de Gemeente Eindhoven ons deze grond heeft toegewezen en
ons reeds een bouwvergunning heeft verleend dat wij alsnog een schrifte-
lijk verzoek voor die grond moesten indienen. (Wij hebben dit inmiddels
gedaan).

Feitelijk zouden wij dienen te wachten met aanvang
van het bouwen van onze nieuwe accommodatie tot er een officiële grond-
transactie heeft plaatsgevonden.

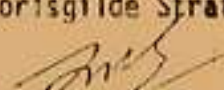
Wij nemen aan dat de bureaucratie niet ten top ge-
voerd zal worden en zijn daarom met een gerust hart reeds begonnen aan de
voorbereidende werkzaamheden voor de nieuwbouw en hopen daardoor tijdig
onze huidige lokatie vrij te kunnen maken.

Wellicht ten overvloede menen wij U er toch op attent
te moeten maken dat wij onze lokatie niet kunnen vrijmaken voordat wij
over onze nieuwe accommodatie kunnen beschikken.

Inmiddels tekenen wij met de meeste

Hoogachtling,

Namens het St. Joriskilde Stratum, Ao.1512.

Math. E.M. van der Voort, Regerend Deken.

H.L.J. Malingre, Deken-Schrijver.

Eindhoven, 11 Augustus 1989.
Valklaan 6, 5613 EC. Telefoon 438521.

Eindhoven, 7 november 1989.

Aan het College van
Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Eindhoven,
Stadhuisplein,
Eindhoven.

Geacht College,

Op 17 juli 1989 heeft de directeur van de dienst Beheer Woningen en Gebouwen het St. Jorisgilde Stratum bericht:

"Ik zeg U het gebruik op van het bij U in gebruik zijnde gedeelte van het complex per 1 november 1989 en zeg U tevens aan, dit gedeelte per deze datum te ontruimen".

Hierdoor is het St. Jorisgilde in grote problemen gekomen met betrekking tot de eventuele toekomstige nieuwe lokatie.

Daarom heeft de CDA-fractie tijdens de raadsvergadering van 25 september 1989 bij bespreking van het agendapunt:

"Het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan Gennep 1988" uw College gevraagd:

- a. Spoedig te onderzoeken welke alternatieven er zijn voor het St. Jorisgilde Stratum?,
- b. Binnen 3 weken uitsluitsel te geven, gezien het feit, dat de bouwvergunning op 5 oktober 1989 vervalft.
- c. Het wenselijk te achten dat uw College in nauw overleg met het Gilde tot een goede oplossing komt en daarin ook een coördinerende rol moet hebben. Het risico mag niet gelopen worden, dat het Gilde zonder accommodatie komt te zitten.

Naar aanleiding van deze situatie willen wij uw College verzoeken met spoed maatregelen te nemen met betrekking tot de eventuele alternatieven van de lokatie voor het St. Jorisgilde Stratum en willen wij U de navolgende vragen voorleggen:

1. Acht uw College het ook wenselijk om spoedig tot een voor beide partijen goed overleg te komen uitgaande van de reeds verstrekte bouwvergunning en de daaruit voortvloeiende verleende rechten?

2. Tijdens de raadsvergadering van 25 september 1989 heeft uw College de Raad toegezegd om binnen 3 weken een besluit te nemen.
Tot op heden hebben wij nog geen besluit van uw college gezien en verzoeken u ons in te lichten over de stand van zaken m.b.t. de Gilde-lokatie?
3. Is uw College bereid om op zeer korte termijn in overleg te treden met het St. Jorisingilde teneinde de ontstane "onzekere situatie" te doorbreken?
4. Is uw College tevens bereid om het St. Jorisingilde het gebruik van het complex verder te laten blijven bestaan totdat er eventueel een voor beide partijen acceptabele oplossing is gevonden?

In afwachting van uw spoedig antwoord,

Namens CDA-fractie,

- A. den Hartog
- B. Bijnen.

• De brug aan de Tongelresestraat, met op de achtergrond het gildeterrein.

Foto Ton de Hond

(Van een onzer verslaggevers)

EINDHOVEN - De gemeente gaat haast maken met het vrijmaken van het gildeterrein op de hoek van de Tongelresestraat en de Kanaaldijk-Zuid. Deze week heeft zij advocaat mr. P. Gruijthuisen de opdracht gegeven een ontruimingsprocedure te starten om de twee huidige huurders - gilde St.-Joris en waterscouting Stella Maris - weg te krijgen.

De advocaat verwacht dat de procedure in totaal anderhalf tot twee maanden in beslag gaat nemen, zodat rond 1 maart de ontruiming plaats kan vinden. Daarmee komt dan een voorlopig einde aan een zich al jaren voortslepende zaak.

De gemeente is met projectontwikkelaar Coppelmanns Bouwbedrijven uit Eindhoven een overeenkomst aangegaan betreffende het terrein. Coppelmanns wil er een zg. bedrijvenhotel gaan bouwen, dat plaats biedt aan beginnende bedrijfjes. De te bouwen bedrijfsunits variëren in grootte van 50 tot 400 m². Oorspronkelijk lag het in de bedoeling dat dit jaar al de eerste bedrijven er al hun intrek in konden nemen, maar te verwachten is dat dat niet gehaald wordt.

Protesten

Het gilde heeft inmiddels een nieuwe locatie aan de Boutenslaan tegenover het viaduct. De bouw-

Ontruimingsprocedure gemeente

Gildeterrein aan Tongelresestraat snel ontruimen

vergunning voor het gildehuis en schietterrein werd in april '89 al verleend. Vanuit de buurt waren er nogal wat protesten tegen deze plannen. Gevreemd werd voor parkeeroverlast, horizonvervuiling en aantasting van het groengebied Gennep. Wethouder P. van den Baar heeft daarop twaalf alternatieve plaatsen voorgesteld, waarvan er maar twee bespreekbaar bleken voor het gilde. Uiteindelijk heeft het gilde de mondelinge toezegging gekregen dat het toch het terrein aan de Boutenslaan krijgt.

Kleinbehuisd

De nieuwe behuizing kan echter pas begin april gereed zijn, maar het gilde wil indachtig de eed 'trouw aan het wereldlijk gezag' op alle mogelijke wijzen meewerken aan een soepele overbruggingsperiode, aldus voorzitter Van der Voort.

Groepsvoorzitter Henk Valkenaars van waterscouting Stella Maris weet nog steeds niet waar

hij aan toe is. Er zijn plannen voor een groepsruimte op een terrein langs het kanaal in het gehucht Hulst bij Geldrop. Maar de eerste spade daarvoor moet nog in de grond gestoken worden. „De groepsruimte is nog niet eens het belangrijkste,” aldus Valkenaars, „maar waar moeten we blijven met onze boten en ors ander materiaal als we straks op straat staan? Bij een andere groep intrekken? Die zijn zelf allemaal kleinbehuisd. Ik vind dat de gemeente voor tijdelijke onderdak moet zorgen als wij straks op straat staan.”

Ook filmer Rob Smits wordt getroffen door de noodgedwongen verhuizing. Hij is onderhuurder van de gilde en dus heeft de gemeente in principe geen bemoeienis met hem. Toch hoopt hij dat de gemeente mee zal helpen om voor hem en zijn bedrijf passende ruimte te vinden, ook al omdat hij al tien jaar als woningzoekende ingeschreven staat.

6/1 1990

15/1 1990

SINT JORISGILDE STRATUM ANNO 1512.
*****

Aan de Heer Direkteur van de
Dienst Beheer Woningen & Gebouwen.
Eindhoven.

Hooggeachte Heer Timmers *mm*

Wij zijn er steeds van uit gegaan dat de gemeentelijke diensten elkaar goed zouden informeren. In de kwestie m.b.t. ons Gilde schijnt dit niet het geval geweest te zijn, want anders anders zouden wij zeer waarschijnlijk geen dagvaarding hebben ontvangen op 16 Januari 1990 om op 23 Januari 1990 te verschijnen. Men geeft ons niet veel kans ons op een behoorlijke wijze, gezien de laatste ontwikkelingen, voor te bereiden.

Desondanks zullen wij naar de zitting gaan in de hoop dat de rechter begrip zal kunnen opbrengen voor onze situatie die wij nooit hebben gewild.

Ik neem aan dat U niet geweten hebt dat wij eerst op 13 Januari 1990 schriftelijk bericht hebben ontvangen dat wij de grond aan de Boutenslaan kunnen pachten.

Wij hebben besloten de grond te aanvaarden onder protest tegen de, veel te hoog, gevraagde pachtsom.

Wij doen dit alleen omdat wij aan Uw wensen tegemoet willen komen en dat wij eindelijk, na 6 jaar, eens aan bouwen willen toekomen.

Wij delen U mede dat wij zodra wij een nieuw onderdak hebben onze volledige medewerking zullen verlenen om de grond zo snel mogelijk te ontruimen.

Ik denk dat het verstandig is om samen met de project-ontwikkelaar aan tafel te gaan zitten om een planning te maken.

Ik wil het voorlopig hierbij laten en teken inmiddels met de meeste hoogachting,

n.h. St. Jorisgilde Stratum.

Math.E.M. van der Voort
Math.E.M. van der Voort.
Regerend Deken.

Eindhoven, 15 Januari 1990.
Valklaan 6,
5613 EC. Eindhoven.
Telefoon 040 438521.

GILDEKAMERS

S I N T J O R I S G I L D E S T R A T U M

Verslag van het kort geding dd. 23 januari 1990

Dit kort geding werd aangespannen door de gemeente Eindhoven en betrof de ontruiming van het pand Kodijko door ons gilde per 1 maart 1990.

Advocaat voor de gemeente Eindhoven Mr. Gruythuyzen,
advocaat voor het Sint Jorisgilde Mr. de Poorter.

De advocaat van de gemeente had geen behoefte aan een toelichting op de stukken.

Mr. de Poorter verontschuldigde zich dat hij zeer weinig voorbereidingstijd had gehad, maar het gilde had zo lang gewacht met het inschakelen van een advocaat omdat aanvankelijk hun zaak zou dienen direct na een gelijksoortige zaak met de zee-scoutinggroep Stella Maris als gedaagde. Zij konden dan met hun argumenten aansluiten bij hetgeen namens Stella Maris werd gesteld. De zaak met Stella Maris werd echter op het laatste moment geschikt zodat het gilde in de kou kwam te staan...

In de stukken wordt gesteld dat het gilde sinds 1984 in het gebouw Kodijko is gehuisvest, maar dat is sinds 1967. In 1984 werd een en ander voor het eerst wat formeler geregeld.

Het probleem is de korte termijn waarop de ontruiming nu moet plaats vinden. Er is altijd gezegd vanwege de gemeente dat het gilde er pas uit hoefde wanneer ze iets anders hadden, daarom is de korte termijn zoals genoemd in de dagvaarding een tegenvaller. Weliswaar is de bouwvergunning in april 1989 afgegeven, maar op verzoek van B&W is het gilde niet gaan bouwen omdat men toch nog wilde zoeken naar een mogelijk gunstiger locatie. Bij de ontruimingsbrief van 1 november 1989 werd geen andere locatie aangeboden. Wel wilde de gemeente later een soort bouwkeet ter beschikking stellen, maar die is veel te klein hetgeen zou leiden tot geldelijke verliezen (geen barverkopen meer) en uiteindelijk tot een uiteenvallen van het gilde. De realisatie van de bouwplannen van het gilde neemt nu nog wel 3 tot 4 maanden in beslag: er is een discussie over de sterk gestegen prijzen en een der aannemers is inmiddels failliet gegaan...

Het gilde betwist dat er zo snel ontruimd moet worden:

- het deel van het gebouw dat het gilde gebruikt staat op een toekomstig parkeerterrein, het gilde vindt dat er wel omheen gesloopt kan worden;
- voorts meent het gilde te weten dat tekeningen enz. welke nodig zijn voor de afgifte van de bouwvergunning nog niet bij de gemeente zijn ontvangen. De bouwvergunning is in elk geval nog niet verleend;
- tenslotte is het gilde ervan overtuigd dat, zodra de gelegenheid hiertoe zich voordoet, de bewoners van de zogenaamde Iriswijk bezwaar zullen maken tegen de aard van de voorgenomen bebouwing: men wil sociale woningbouw, geen industrie.

Mr. Gruythuyzen:

De locatie voor het gilde is lange tijd zorg van de gemeente geweest: al in september 1984 was het eerste overleg over een locatie bij de golf in Gennip. De AROB-bezwaren zijn destijds afgewezen, dus men had kunnen beginnen. In november 1989 is het plan de Burgh afgeketst. Het gilde is niet aan het lijntje gehouden, in november kreeg men aanzegging dat per 1 januari ontruimd moest zijn.

Het gilde is niet direct aan het werk gegaan met de bouw in verband met problemen rond de prijs van de grond en de prijsverhoging van de aannemer.

Coppelmans wil met bouwen beginnen, hij wil de grond bouwrijp maken, daarvoor moet alles afgebroken worden: ter plekke van de gildehuisvesting zijn 3 bouwlagen gepland.

De gemeente betwist de aanwezigheid van een brief waarin zou

GILDEKAMERS

staan dat het gilde eerst een andere huisvesting zou moeten hebben alvorens tot ontruiming van het huidige gildegebouw zou moeten worden overgegaan. Het gilde moet tijdelijk lijden onder de situatie doordat zij geen opslag hebben voor trossen, vaandels enz.

Hier onderbreekt de President het betoog met de opmerking dat het gilde de huidige 740 m² toch niet alleen nodig heeft voor de opslag van trossen en stokken!! Aan de hand van een situatie-tekening ontspint zich aan het bureau van de President een discussie over parkeerterrein, bebouwing en het bouwrijp maken van het terrein waarbij ook de Regerend Deken van het gilde de gelegenheid krijgt zijn mening kenbaar te maken.

Mr. de Poorter vraagt in zijn repliek wanneer er wordt begonnen: de officiële bouwaanvraag is nog niet binnen, officieel duurt de behandeling daarvan 3 maanden. Met Coppelmans is afgesproken dat de aanvraag er uiterlijk 1 februari zou zijn, dus dan kan hij op zijn vroegst 1 mei beginnen, maar dat kan gemakkelijk half mei worden. Als de omwonenden dan nog een AROB-procedure aanspannen leidt dat tot schorsing, uitstel, en het gilde staat voor niets op straat !!

Mr. de Poorter betwist dat het gilde alleen maar ruimte nodig heeft voor opslag: er moet ook geoefend kunnen worden, vendelen, trossen, bazuinblazen, daarvoor zijn ruimten nodig.

President.

Het gebeurt nog wel eens dat de plannen van de gemeente niet doorgaan, "de gemeente is in dit opzicht niet altijd even betrouwbaar, nietwaar Meneer Gruythuyzen?" Deze beaamt dat... Als het allemaal opschuift vindt de President het vervelend om nu al uitspraak te doen waardoor het gilde voor niets op straat komt te staan. Hij stelt voor om terug te komen wanneer het echt concreet wordt met de bouwplannen, maar dan moet het gilde wel rekenen met een ontruiming op korte termijn, hij denkt dan aan een termijn van twee weken. Mr. Gruythuyzen gaat accoord met de opschuiving, hij denkt dat er in de derde week van februari meer zicht is op de zaak.

Als toehoorders waren aanwezig:

hr van Vijfeijken, juridisch medewerker van de Dienst Beheer Woningen en Gebouwen;
de gildebroeders Thieu van der Voort-Regerend Deken, Harry Malingré-Deken Schrijver, Rens van de Ven, Jan Huijbers, Wil Kirchner, André van den Broek, Ja van Dijk, Tini van Erven, Albert Roxs, Arie Philipsen;
Rob Smit, bovenbewoner van het gildegebouw.

Son, 25 januari 1990
H.L.J. Malingré, Deken Schrijver

Gemeente EINDHOVEN.

RDSBYL/Nr. 17   blad 1

Vragen van de raadsleden de heren
A. den Hartog en H. Bijnen over de
verplaatsing van het St. Jorisgilde.

Nr.   : 17
datum   : 23 januari 1990
dossier   : 004.214
dienst   : SO

Geacht college,

Op 17 juli 1989 heeft de directeur van de dienst Beheer Woningen en Gebouwen het St. Jorisgilde Stratum bericht:

"Ik zeg u het gebruik op van het bij u in gebruik zijnde gedeelte van het complex per 1 november 1989 en zeg u tevens aan, dit gedeelte per deze datum te ontruimen".

Hierdoor is het St. Jorisgilde in grote problemen gekomen met betrekking tot de eventuele toekomstige nieuwe locatie.

Daarom heeft de CDA-fractie tijdens de raadsvergadering van 25 september 1989 bij bespreking van het agendapunt:

"Het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan Gennep 1988" uw college gevraagd:

- a. spoedig te onderzoeken welke alternatieven er zijn voor het St. Jorisgilde Stratum;
- b. binnen 3 weken uitsluitel te geven, gezien het feit dat de bouwvergunning op 5 oktober 1989 vervalt;
- c. het wenselijk te achten dat uw college in nauw overleg met het gilde tot een goede oplossing komt en daarin ook een coördinerende rol moet hebben. Het risico mag niet gelopen worden, dat het gilde zonder accommodatie komt te zitten.

Naar aanleiding van deze situatie willen wij uw college verzoeken met spoed maatregelen te nemen met betrekking tot de eventuele alternatieven van de locatie voor het St. Jorisgilde Stratum en willen wij u de navolgende vragen voorleggen:

1. Acht uw college het ook wenselijk om spoedig tot een voor beide partijen goed overleg te komen, uitgaande van de reeds verstrekte bouwvergunning en de daaruit voortvloeiende verleende rechten?
2. Tijdens de raadsvergadering van 25 september 1989 heeft uw college de raad toegezegd om binnen 3 weken een besluit te nemen. Tot op heden hebben wij nog geen besluit van uw college gezien en verzoeken u ons in te lichten over de stand van zaken met betrekking tot de Gilde-locatie?
3. Is uw college bereid om op zeer korte termijn in overleg te treden met het St. Jorisgilde teneinde de ontstane "onzekere situatie" te doorbreken?
4. Is uw college tevens bereid om het St. Jorisgilde het gebruik van het complex verder te laten blijven bestaan totdat er eventueel een voor beide partijen acceptabele oplossing is gevonden?

Eindhoven, 7 november 1989.

Antwoord van burgemeester en wethouders.

Ad 1.

U verzoekt om actief mee te werken om te voorkomen, dat het gilde zonder locatie komt te zitten. Daaraan is inhoud gegeven door actief (nu ook op particulier terrein) te zoeken naar alternatieve locaties. Pas als een alternatieve locatie werkelijk kans van slagen zou maken zou het gilde bij de verdere uitwerking intensief betrokken worden. Bij alle onderzochte alternatieve locaties is het echter niet zover gekomen.

Ad 2.

Omdat de meest haalbare alternatieve locaties zich op particulier terrein bevonden, heeft het onderzoek naar alternatieve mogelijkheden meer tijd gekost dan vooraf was voorzien. Inmiddels is er een zeer grote druk op een snelle afwikkeling ontstaan, omdat:

- de bebouwingsplannen voor het voormalige gilde-terrein in een vergevorderd stadium zijn. In verband daarmee is het St. Jorisgilde het gebruik van het terrein opgezegd. Aanvankelijk diende het terrein per 1 november 1989 ontruimd te zijn. Omdat er op dat moment nog geen alternatieve locatie beschikbaar was, werd de einddatum voor de ontruiming doorgeschoven naar 1 januari 1990 (B & W-vergadering d.d. 17 oktober 1989);
- de opdracht van de raad om naar alternatieven te zoeken heeft, na ongeveer 1 jaar, niet tot resultaat geleid;
- het uit oogpunt van een goed bestuur niet wenselijk is om de bezwaarmakers en het gilde nog lang in onzekerheid te laten.

Het was dus van groot belang om op zo kort mogelijke termijn een verantwoorde beslissing te nemen ten aanzien van de locatie voor het gilde.

De alternatieve locatie in de buitenplaats "De Burgh" leek begin november nog haalbaar. Helaas is de locatie alsnog vrijwel kansloos gebleken, doordat de besturen van de congregaties de bouw van een gildehuis wel bespreekbaar achten, maar niet de daaraan oplosmakelijk verbonden buitenactiviteiten (het schieten met een kruisof handboog op de wip bij het gebruik van schietbomen). Dit standpunt komt voort uit de behoefte om op de buitenplaats ten behoeve van de bewoners zoveel mogelijk privacy te behouden.

Sinds begin november is er bovendien een (laatste) nieuwe mogelijkheid in beschouwing genomen en wel een locatie op het landgoed Eikenburg. De eerste contacten waren positief.

De gedachte ging uit naar een terrein in het noordelijke deel van het gebied, dat door de aangrenzende middelbare school op een extensieve wijze als sportveld wordt gebruikt. Inmiddels heeft het bestuur van Eikenburg hieromtrent woensdag 22 november een standpunt ingenomen. Het bestuur bleek niet met de komst van het gilde in te kunnen stemmen. De keuze voor de locatie aan de Boutenslaan in Gennep is daardoor onontkoombaar geworden. In ons besluit van 12 december 1989 hebben we dan ook definitief ingestemd met de locatie in Gennep en daarmee het zoeken naar alternatieven beëindigd.

Ad 3.

Door ons besluit van 12 december is inmiddels aan de onzekerheid ten aanzien van de locatie een einde gekomen.

RDSBYL/Nr. 17   blad 3

Ad 4.

De voortgang van de bebouwingsplannen voor het huidige gilde-terrein vereist een strakke planning, die gericht is op een ontruiming van het terrein vanaf 1 januari 1990 en wel omdat de gemeente de financiële risico's draagt voor een eventueel uitstel van de oplevering van de grond (gepland uiterlijk per 1 mei 1990). Indien er nog geen bouwvergunning zou zijn verleend is het risico van een eventueel uitstel voor de projectontwikkelaar. Intussen verlenen wij medewerking aan een tijdelijke overburggingsoplossing.

Eindhoven, 23 januari 1990.

Deken vraagt om afstel voorstel gemeente

1/2-1990

Containers tijdelijk onderkomen Jorisingilde

(Van onze verslaggevers)

EINDHOVEN - De gemeente Eindhoven heeft het Sint-Jorisingilde in Stratum vier containers ter beschikking gesteld als tijdelijk onderkomen. Wie de transportkosten gaat dragen van de units - 10.000 gulden - is niet bekend. Volgens regerend deken M. van der Voort kan het gilde de kosten niet dragen.

Volgens plan wordt in februari aangevangen met de bouw van de nieuwe behuizing van het St-Jorisingilde. De toekomstige locatie, in groengebied Gennep, is echter nog niet bouwrijp gemaakt. Volgens een woordvoerder van de gemeente gebeurt dat ook niet voor 1 maart.

Van der Voort verzoekt de gemeente tot 1 april te wachten met de sloop van het huidige clubgebouw aan de Tongelreestraat. Rond die tijd kan het nieuwe onderkomen van het gilde, dat veel weg heeft van de blokhut van het Catharinagilde in Tongelre, zover klaar zijn, dat behuizing mogelijk is. „Dat zou 10.000 gulden besparen. Het is zonde van het geld om voor de duur van een maand containers te plaatsen." Het gilde heeft er geen problemen mee als de gemeente begint met de overige werkzaamheden aan de Tongelreestraat.

De units, mobiele huisjes, hebben volgens Van der Voort samen een effectieve oppervlakte van 36 vierkante meter. Ze rullen waarschijnlijk worden geplaatst aan de Boutenslaan tegenover het viaduct in het groengebied Gennep, naast het terrein waar het nieuwe verenigingsgebouw van het gilde komt. Het gilde moet voor de verplaatsing echter eerst een verzoek voor een vergunning indienen.

De containers zouden eigenlijk in gebruik worden genomen door waterscouting Stella Maris. De watersportvereniging heeft hier echter geen behoefte aan. De mogelijkheid van de units is voorgesteld om de verhuizing van het gilde te bespoedigen. Het St-Jorisingilde Stratum moet het gebouw aan de Tongelreestraat zo snel mogelijk verlaten omdat er een zogenaamd bedrijvenhotel komt voor beginnende bedrijven.

Vorige week dinsdag spande de gemeente in verband met de ont-ruiming van het pand een kort ge-

• Leden van het Sint-Jorisingilde uit Stratum bij het terrein, in groengebied Gennep, waar het allemaal moet gebeuren. Regerend deken M. van der Voort (midden) vraagt de gemeente om uitsstel van sloop van het oude gebouw tot 1 april. Rond die datum moet het nieuwe onderkomen dat hier komt te staan klaar zijn. Foto René Manders

ding aan tegen het gilde. Het St-Jorisingilde Stratum weet al zes jaar dat het het gebouw moet verlaten. Het vinden van een nieuw verenigingsgebouw was moeilijk. Accommodaties als het landgoed Elkenburg en buitenplaats De Burgh stuiten op grote bezwaren.

Bij het groengebied Gennep was dat ook het geval. Buurbewoners en milieugroepen protesteerden omdat gevreesd werd voor parkeeroverlast, horizonvervuiling, aantasting van het groengebied en concentratie van verenigingsactiviteiten. Deze klachten, die zijn in-

Order resichte van Rod Burg en Wilt van der Mark - Telefoon 040 - 238211

Het huis met de 2 nummers

Soms staat een burger machteloos in zijn kleine, stille strijd tegen de bureaucratie. Een nutteloze strijd over een futiliteit, waar je evenwel niet onderuit komt. Want vroeg of laat valt er een envelop van de overheid op de mat waarin de sloten verwoord zijn. Dat houdt vrijwel altijd in dat je verloren hebt. Meestal betekent het ook dat er betaald moet worden, inclusief de rente die in de tussentijd flink opgelopen is.

GILDEKAMERS

SINT JORISGILDE STRATUM 1512

Het einde van de Koninklijke Damast

In de laatste weken van april is op het Gildeterrein aan de Tongelreestraat hard gewerkt aan de sloop van het voormalige Kodjiko-complex. De gemeente moet morgen de grond opstalvrij kunnen verkopen aan bouwbedrijf Coppelmans die er bedrijfsverzamelgebouwen neerzet voor kleine en ambachtelijke bedrijven. De laatste gebruikers van het complex, gilde Sint-Joris Stratum, zesevenkamers, Sieffa Maria, SSS, Film- en Videoproducties en theaterwerkplaats De Druw, hebben in afwachting van een nieuwe huurvaststelling een tijdelijk onderkomen gezocht. De eerste gebruiker van het pand verdween in 1964 na 111 jaar op textielgebied voor Stratum en Eindhoven en totaalgroeiend bedrijf is zijn geweest.

• Vorige week werden op het Gildeterrein aan de Tongelreestraat de voormalige fabrieksgebouwen van de Koninklijke Eindhovense Stoom- en Handwerfij Van Dijk & Co. gesloopt, het vroege einde van een linnenfabriek die met haar wereldwijd afgevoerde producten ook Stratum's trots was. Foto: Rob-Jan

• Carolus Bormans van Dijk, geboren 14 augustus 1854, en met 18 jaar stichter van de later zo bekende Koninklijke weverij Kodjiko. Foto: Streekarchief Hago Eindhoven-Kerkeplein

Ignatius de Haes heeft het bedrijf hier zien groeien naar 20 man, waarna hij in 1889 voor altijd leeg liet (Eindhovense Katoen- en Maatschappij). In die dagen was de linnenindustrie de belangrijkste industrie in Eindhoven. Pas tegen het einde van de 19e eeuw zou de textielindustrie die plaats innemen.

Welkomme verdienste

Voor Van Dijk en Comp en ook andere Eindhovense linnenfabrieken bleef het werken met thuiswevers financieel voordelig. Het garen werd voor drie wevers door de fabriek ingekocht. Het laatste weverij werd bij de mensen thuis gedaan, voor wie het een welkomme verdienste was, als ander werk stil lag. Voor de verkoop en de distributie zorgde de fabriek dan weer. Pas door de komst van de stoommachines werd het gunstiger door activiteit naar de fabriek te verplaatsen. Bij Van Dijk en Comp kwamen er in de jaren lichte stoommachines met 5 paardenkracht, genoeg om 5 weefgetouwen draaiende te houden.

De Van Dijk-producten vielen op door hun kwaliteit. Vrijwel vanaf de start werden hoge onderscheidingen behaald. Het bedrijf specialiseerde zich op het gebied van artistiek damast en tafellinnen dat tot in de hogere kringen een plaats vond. Zo werd het bedrijf hoofdsponsor van de koninginnen Sophie, Emma en Wilhelmina. Bij speciale gebeurtenissen kwamen er opdrachten voor 'gedenkschilden' waarvoor bekende ontwerpers konden het bedrijf werken. Andre Vlaanderen was zijn streekgenoot. Hij versierde de kunst binnen de grenzen van de weef-

ten, bedrukt met Van Dijk's lijnen. Het bedrijf had in de 19e eeuw een uitstekend aantal werknemers. Vanaf de overname namde zich een meer stabiele groei af. Van Dijk besat de gronden tussen de Tongelreestraat en de Vooruitweg en had in deze lichte Stuurverhuur, zoals het gebied werd genoemd, verschillende huizen in eigendom. Op 1 juni 1905 werd er op het fabriekscomplex een uitbreidingsinrichting en een ververij (chemische waschery) en ververij (de kled) geopend, welke onder de drievoudige leiding Bergens beide, eenpers vlugger, bergens goedteper.

Toen in 1910 de N.V. het predikaat 'Koninklijke' werd toegekend, werd G.B. Hoopers er directeur. Hij volgde de naam van G.B. van Dijk op, die een gezamenlijke onderneming een stapje terug moest doen. Aan Hoopers' grondige handelsgewoonten, voorzittende linn, grote ervaring en vooral persoonlijkheid hadden de Kodjiko-fabrikanten veel te danken. Hij liet in alle grote plaatsen van ons land lijnketenen en loonwevers vestigen. Er kwam innoverbaar en er werd vanaf de fabriek rechtstreeks aan de verbruikers verkocht. Aan groei scheepvaartmaatschappijen, reisbureaus, maarig kledinghuis in het buitenland en als uitzet in vooral India is het Kodjiko-linnen verkocht.

Moeilijke tijd

Na een stagnatie in de oorlog door getrekk aan grondstoffen maakte het bedrijf weer winst tot halverwege de jaren vijftig. De natuurrijke was inmiddels getrekk en veel daardoor vrijgekomen gronden, zoals het gebied rond de IJsselstraat, was al voor de oorlog aan de gemeente verkocht. In 1938 werd er de IJswijk gebouwd. Eind jaren vijftig maakte het bedrijf een moeilijke tijd door. De sterke hand, G.B. Hoopers, was in 1902 overleden en het linnen kreeg steeds meer concurrentie van buitenlandse stoffen. De linnenkast werd een katoenkast. Het begin van het

streek voor veel Eindhovense linnenfabrieken was in zicht. Er ontstond bij veel bedrijven een overcapaciteit. Het personeel bij Van Dijk verloor het vertrouwen in de leiding; het bedrijf maakte verlies. Door concentratie van de productie probeerde men de overcapaciteit terug te dringen.

In 1959 werd Katoenmakers en Zonen overgenomen. Het bedrijf was een jaar later weer uit de rode cijfers en leek een zonnige toekomst tegemoet te gaan, maar de druk van gedwongen centralisatie bleef. In 1964 koopte Kodjiko met Van Dorle's Band- en Damastweverij te Bostel. Overnamekosten werd dat beide ondernemingen onder hun eigen naam blijven optreden en de productie in Bostel gecentraliseerd worden. Met de 130 personeelsleden die Kodjiko meebracht, werkten er in de nieuwe constructie ongeveer 350 man. De investeren aan de Tongelreestraat werden in 1964 voor 1 miljoen verkocht.

Fuseren

Linnenfabriek en huurman Van Dijk en Zonen (IBSA-organisatie) van de Briel en Versier waren in 1963 ook gefuseerd. In 1965 namen zij de broesweverij en katoenstroom Kodjiko van het bedrijf in Bostel over, waarna in 1971 ook door holdingmaatschappij geen winst meer maakte en bevestigd werd. De inventaris overtuigd, de voorraden en de handelstroom echter niet; die werden overgenomen door twee textielbedrijven uit Waalre. Een ervan is D.V. Linnenweverijen v/h Van Dijk en Zonen, een textielbedrijf uit 1841 met voormalig dezelfde familieleden, dat zich heeft gespecialiseerd in de handel van textiel.

Nu, na de sloop van het voormalige fabriekscomplex van Kodjiko, is Eindhoven weer een stukje historisch armer. Wat nog rest is de overleving (Tongelreestraat 90) die enkele jaren geleden nog werd gereserveerd en nu nog wel even al mogen blijven staan.

Verkooper

Carolus Bormans van Dijk was eigenlijk verkooper van profanen. In 1860 associeerde hij zich met de Eindhovense Katoenweverij Ignatius de Haes. Het lijk een goed duo te zijn. Het personeelsbestand groeide en de weverij was aan uitbreiding toe. In 1883 werd het bedrijf verplaatst naar de Stuyverstraat, vlakbij het in 1946 in gebruik genomen Eindhovense Kanaal. Het eerste stuk van de Tongelreestraat ontdekt hun weg. Met het uit het kanaal getraie water werd het linnen gewassen en getrokken. Vier transport werd het kanaal door dit bedrijf naar de Kanaal gebruikt. Op het laatste terrein tussen Kanaal en fabriek kon het linnen, opgeslagen aan kleine paaltjes, drogen in de aan de 20 natuurrijke, ongeveer hetzelfde terrein dat tot het laatste toe door het Sint-Jorisgilde Stratum werd gebruikt als schietterrein.

SINT JORISGILDE STRATUM 1512

GILDEKAMERS

DEEL I

WWW.SINTJORISGILDESTRATUM.NL